

**Recyklačné poplatky
sa budú musieť zvýšiť**

STOP plastovým taškám

ZOHŽO a opätovné využitie odpadu

Prechod na obehové hospodárstvo

**Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ
a životné prostredie**

EKOS

PLUS

ČISTÉ RIEŠENIA

Držiteľ certifikátu ISO 9001

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ A CERTIFIKÁTY:

- Zapísaná pod číslom 28/2000-OPV-PO do zoznamu odborné spôsobilých osôb naposudzovanie vplyvov činnosti na životné prostredie podľa § 42 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 127/1994 Z.z. (aktuálne zákon č. 24/2006) o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Podľa § 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 52/1995 Z.z. je oprávnenou osobou.
- Ing. Mgr. Milan Kovačič je držiteľom Osvedčenia č. 79/967/2004-6.1 o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie odborných posudkov vo veci ochrany ovzdušia podľa Vyhlášky č. 202/2003 Z.z.
Držiteľ certifikátu ISO 9001:2008, certifikát č. c Q – 486/14 c, certifikačný orgán: QSCert.
- Certifikovaný environmentálny audítor, certifikát aicq/sicv č. 139/2002, certifikačný orgán: CERTIQUALITY, Miláno.
- Na základe osvedčenia o akreditácii č. V-006 je spôsobilá podľa požiadaviek EN ISO 14065:2013 a nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012 vykonávať overovanie správ o emisiách skleníkových plynov a správ o úrovniach činností podľa zákona č. 414/2012 Z.z. a nariadenia Komisie (EÚ) č. 601/2012 v rozsahu akreditovaných činností 1a, 1b, 3, 4, 6, 7 a 98, podľa prílohy č. 1 nariadenia Komisie (EÚ) č. 600/2012.
- Zamestnanci sú zapísaní v Registri oprávnených osôb podľa § 5 zákona č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Môžu poskytovať odborné poradenstvo v predbežnom prerokovaní a vo veciach týkajúcich sa obsahu žiadosti o vydanie povolenia alebo žiadosti o zmenu povolenia na základe odbornej spôsobilosti, ktorú vydalo MŽP SR na základe overenia odbornej spôsobilosti podľa §2 vyhlášky MŽP SR č. 183/2013 Z.z.

ENVIRO 2016

Srdečne Vás pozývame, na 1. ročník konferencie
Československá ENVIROnmentálna konferencia – ENVIRO 2016,
ktorá sa uskutoční 22. a 23. septembra v horskom hoteli Sepetná, Ostravice, Beskydy

Prvé česko-slovenské medziodborové stretnutie odborníkov a inštitúcií venujúcich sa ochrane životného prostredia za účelom výmeny praktických a legislatívnych skúseností oboch krajín na poli odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia, integrovanej prevencie, BREF/BAT technológií a problematiky EIA.

V jednotlivých blokoch budú diskutované problémové otázky metodiky uplatňovania českých a slovenských národných legislatívnych noriem a implementácie európskych smerníc, vrátane návrhu revízií konkrétnych predpisov.

Na konferencii sa zúčastnia zástupcovia Ministerstva životného prostredia SR i ČR, Slovenskej i Českej inšpekcie životného prostredia a odborníci na monitorovanie kvality životného prostredia a zdravia obyvateľov, ako aj prevádzkovatelia významných priemyselných podnikov.

Viac informácií o programe konferencie nájdete na
www.ekosplus.sk

Organizátori

Mediálni partneri

Kontakt: Vincent Šušol, mobil: +421 948 013 089, mail: vincent.susol@ekosplus.sk

21. stoorocie -
magazín
pre priemyselnú
ekológiu
**ročník XVIII.
2/2016**

Adresa redakcie:

Farského 20
P. O. Box 115
851 01 Bratislava 5

Šéfredaktorka:

Mgr. Zdenka Rabayová
mobil: **0907 459 942,**
0903 390 522

e-mail:

21stoorocie@21stoorocie.sk

Grafická príprava:

© 2016 CS PROFI-PUBLIC

Príprava tlače, tlač

a distribúcia:

CS PROFI-PUBLIC

Foto:

archív redakcie,
ak nie je uvedený autor

Vydáva:

ENVIRA

Farského 20, P. O. BOX 115
851 01 Bratislava 5

© 2016 ENVIRA

Autorské práva vyhradené

Reg.: MK SR č. 1860/98

ISSN 1335-874X

Voda je viac ako obyčajný tovar

5

**Minister László Sólymos ocenil 32 jednotlivcov a 2 kolektívy
za prínos v životnom prostredí**

10

Svetový deň životného prostredia

12

Do konca roka zmiznú ďalšie stovky čiernych skládok

14

Plánujú rozbehnúť projekt znovupoužitia odpadu

16

Používanie ľahkých „igelitiek“ sa spoplatní

17

Recyklačné poplatky sa budú musieť zvyšovať

18

Čistenie vodnej nádrže Ružín

20

Zelená domácnostiam

22

Mladí reportéri skúmali tatranské témy

26

NESEPARUJ SA – SEPARUJ!

27

Sprietočnili Karloveské rameno

29

Recyklačný priemysel - pravidelná príloha

39

Svetové kultúrne dedičstvo

56

**Parížsku dohodu by do konca roka mohla ratifikovať
väčšina krajín EÚ vrátane SR**

Voda je viac ako obyčajný tovar

**Konferencia Prechod na obehové hospodárstvo
bude jednou z najprestížnejších akcií, aké doposiaľ organizovalo MŽP SR**

- V rámci politiky životného prostredia a podpory trvalo udržateľného rozvoja sa slovenské predsedníctvo v Rade EÚ zameriava najmä na zmenu klímy, obehové hospodárstvo, biodiverzitu a ochranu prírody a tiež na problematiku vody, povedal štátny tajomník MŽP SR – Ing. Norbert Kurilla, PhD. V nasledujúcom rozhovore sme s ním hovorili aj o pripravovanej konferencii Prechod na obehové hospodárstvo, o termínoch ratifikácie Parížskej dohody, či o ďalších otázkach. K prioritě, ktorou je ochrana klímy, ešte dodal:

- V nadväznosti na schválenie Parížskej dohody na konferencii zmluvných strán Rámcového dohovoru o zmene klímy sa slovenské predsedníctvo bude zaoberať aktivitami, ktoré sa týkajú ratifikácie dohody zo strany členských štátov a EÚ a následnej implementácie klimaticko-energetického balíčka do roku 2030. Budeme tiež pokračovať v diskusii o návrhu revízie schémy obchodovania s emisnými kvótami a tiež otvoríme diskusiu o návrhu sektorov nezarađených do schémy obchodovania a návrhu o znižovaní emisií skleníkových plynov z využívania pôdy, zmeny využívania pôdy a lesného hospodárstva. Taktiež budeme koordinovať prípravu pozície EÚ na globálne rokovania v marockom Marákeši. Za kľúčovú možno označiť aj prípravu série stretnutí strán Montrealského protokolu o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu.

Pokiaľ ide o ďalšiu prioritu – a to oblasť obehového hospodárstva, počas slovenského predsedníctva budeme presadzovať rozvoj opatrení smerujúcich k inovatívnemu obehovému hospodárstvu, ktoré bude globálne konkurencieschopné, materiálovo a energeticky efektívne, bude rešpektovať biodiverzitu a prírodné zdroje, a bude

Ing. Norbert Kurilla, PhD.

podporovať efektívnu recykláciu a minimalizáciu a opätovné využitie odpadov. Slovenské predsedníctvo zároveň nadviaže na prácu holandského predsedníctva v rokovaniach o legislatívnych návrhoch zmeny šiestich najdôležitejších smerníc v odpadovom hospodárstve.

A aké aktivity zahŕňa tretia priorita, ktorou je biodiverzita?

V oblasti ochrany prírody a biodiverzity sa predsedníctvo bude venovať výsledkom hodnotenia efektívnosti smerníc o vtákoch a biotopoch. Budeme sa tiež intenzívne podieľať na príprave a koordinácii pozícií EÚ na medzinárodných rokovaníach o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), o Dohovore o biologickej diverzite a Karthágenském a Nagojskom protokole.

Okrem spomínaných štyroch priorít, ktoré sú dané kontinuítou rozvoja úsilia o ochranu a tvorbu životného prostredia či už v rámci EÚ alebo OSN, si SR zvolila aj piatu prioritu a tou je voda. Prečo?

Problematika vôd predstavuje národnú prioritu slovenského predsedníctva, lebo my vodu, predovšetkým jej podzemné zdroje, chápeme ako strategické bohatstvo a dedičstvo, ktoré treba zachovať pre ďalšie generácie. Voda je viac ako akýkoľvek tovar, alebo nejaký hmotný statok, preto ju treba chrániť. Slovenská republika chce využiť svoj odborný kapitál a poznatky v tejto oblasti v záujme prijatia opatrení pre zabezpečenie trvalo udržateľných vodných zdrojov a ich ochrany aj v rámci celej EÚ. V tejto súvislosti sa v júli v Bratislave uskutočnila ministerská konferencia s názvom „Zlepšenie vodného hospodárstva prostredníctvom integrácie environmentálne vhodných prístupov“. V nadväznosti na závery konferencie je našou ambíciou prijať závery Rady k problematike sucha a nedostatku vody v kontexte prispôsobenia sa klimatickým zmenám.

Na stretnutí s novinármi ste povedali, že približne z 50% bude MŽP SR koordinovať témy súvisiace s EK a z 50% témy súvisiace s aktivitami OSN. O ktoré pôjde?

- Áno, je to pravda, nakoľko pod záštitou OSN boli prijaté viaceré medzinárodné dohovory, ktoré riešia špecifické problematiky v globálnom kontexte. Ide najmä o Rámcový dohovor OSN o zmene klímy a súvisiace protokoly, o Dohovor o biologickej diverzite a súvisiace protokoly, o Viedenský dohovor o ochrane ozónovej vrstvy a príslušný protokol, o Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín a rôzne dohovory schválené v kontexte Európskej hospodárskej komisie OSN ako napríklad Dohovor EHK OSN o diaľkovom znečistení ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov,

 **MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

tov, Dohovor EHK OSN o hodnotení vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice, Dohovor EHK OSN o cezhraničných účinkoch priemyselných havárií a pod. A práve rokovania zmluvných strán uvedených dohovorov a protokolov nás čakajú počas predsedníctva SR v Rade EÚ.

Koľko podujatí pripravujete v rámci SR a koľko dôležitých podujatí bude SR viesť v iných krajinách sveta?

- V rámci Slovenska pripravujeme viac ako 20 medzinárodných podujatí. Podobne zabezpečujeme prípravu a koordináciu EÚ na viac ako 20 podujatiach v zahraničí. Okrem týchto podujatí predsedá Slovensko, ako predsednícka krajina, viac ako 100 rokovaniam pracovných skupín v Bruseli, ktoré prerokovávajú jednotlivé legislatívne návrhy a pozície EÚ na medzinárodné rokovania.

Z množstva spomínaných podujatí sa na domácej pôde už niektoré uskutočnili. Čo bolo ťažiskom rokovaní?

- Klimatická zmena a s tým súvisiace striedanie období sucha a záplav boli hlavnými témami ministerskej konferencie o vodách a neformálneho zasadnutia Rady EÚ pre životné prostredie. Diskusia jasne ukázala, že každá krajina EÚ čelí tomuto fenoménu inak. Niektoré trápia dlhotrvajúce suchá, iné skôr časté záplavy a sú aj štáty, ktoré zažívajú oba tieto extrémne javy. Napríklad Stredomorie už dlhšie pociťuje nedostatok vody a podľa prognóz hrozí, že túto oblasť čaká africký scenár dlhotrvajúceho sucha. Až 70 miliónov Európanov postihuje v lete problém s vodou a tento trend sa bude dramaticky zhoršovať. Jej nedostatok začínajú dokonca vnímať už aj na severe Európy. Pobaltie zas postihujú časté záplavy. EÚ vynakladá 5 miliárd eur ročne na odstraňovanie následkov povodní a 3 miliardy eur na škody spôsobené suchom. Tieto náklady podľa odhadov Európskej komisie (EK) budú stúpať.

A aké sú konkrétne závery spomínaných podujatí?

- Napriek tomu, že problémy jednotlivých krajín sú špecifické, ministri vyzvali na stanovenie jasných spoločných európskych cieľov v boji proti klimatickej zmene, aj keď neexistuje jedno všeobecné riešenie.

Ministri sa zhodli, že treba zlepšiť opätovné zhodnocovanie vody. V EÚ totiž možno recyklovať približne 17% vody, ale tento potenciál sa stále dostatočne nevyužíva. Ďalej upozornili, že je nutné lepšie manažovať hospodárenie s vodou v poľnohospodárstve, pretože práve toto odvetvie jej spotrebuje najviac, a to v dôsledku sucha a nárastu populácie. Viacerí ministri si myslia, že táto otázka nemá len negatívny charakter a treba ju vnímať ako dobrú príležitosť na zavedenie nových technologických riešení. Napríklad na prepravu vody,

Ministerská konferencia o vodách a neformálne zasadnutie Rady EÚ pre životné prostredie

inováciu závlahových systémov, účinnejšie prírodné opatrenia na zadržiavanie vody v krajine, či intenzívnejšie zapojenie vedy a výskumu. Z rokovania vyplynulo, že veľkú úlohu pri riešení nedostatku vody musí zohrávať osвета, aby ľudia vedeli s týmto zraniteľným zdrojom lepšie hospodáriť. Diskusia delegátov teda poslúži na prípravu záverov Rady EÚ v tejto oblasti, ktoré budú príspevkom do širšej debaty o povahe a zameraní budúcej vodnej politiky EÚ.

Pokiaľ ide o zmenu klímy - ministri zodpovední za túto oblasť apelovali na stretnutí na čo najskoršiu ratifikáciu Parížskej dohody. Diskutujúci zdôrazňovali, že implementácia záväzkov z Parížskej dohody bude príležitosťou pre nové investície a tvorbu pracovných miest.

Tretím podujatím, ktoré sa už uskutočnilo, bol workshop o zmene klímy. V tejto súvislosti na ňom určite rezonovala téma ratifikácie Parížskej dohody. Koľko krajín EÚ ju ratifikovalo? Kedy by proces ratifikácie mohol byť ukončený?

- Samozrejme, aj počas uvedeného rokovania prebehla diskusia o ratifikácii Parížskej dohody, pretože silnie požiadavka, aby nadobudla platnosť v čo najkratšom čase. Tu narážame na problém spočívajúci v tom, že EÚ môže dohodu ratifikovať len ako celok, pričom proces ratifikácie je v každej členskej krajine nastavený individuálne - podľa ich vnútorného legislatívneho poriadku. Niektoré krajiny už majú proces ratifikácie ukončený, ako napr. Maďarsko, Francúzsko, Rakúsko, iné s tým len začínajú. Nedá sa teda stanoviť konkrétny konečný termín, a aj preto významná časť diskusie bola venovaná tomu, aby sa krajiny usilovali všetkými možnými prostriedkami urýchliť ratifikáciu dohody.

A kedy predpokladáte, že Parížsku dohodu ratifikuje SR?

- Máme veľkú ambíciu ratifikovať ju do konca tohto roka. Hoci sme pôvodne predpokladali neskorší termín, napokon sme prehodnotili prístup a rozhodli, že dohoda sa ratifikuje a až potom sa začne širšia diskusia o jej implementácii. Dohoda musí prejsť celým procesom schvaľovania. V súčasnosti už vrcholí proces pripomienkovania a do 14. 9. 2016 chceme Parížsku dohodu predložiť na rokovanie vlády a potom následne do NRSR.

EÚ bola doposiaľ akousi vlajkovou loďou v celosvetovom úsilí o znížovanie emisií skleníkových plynov. Myslíte si, že aj teraz bude prvou z tých, ktoré ratifikujú dohodu?

- Ako som už spomenul, EÚ vynaloží maximálne úsilie, aby sa ratifikácia skončila čo najskôr. Za týmto účelom už Európska komisia predložila návrh na ratifikáciu Parížskej dohody v mene Európskej únie. Teraz bude závisieť od Európskeho parlamentu a Rady

Štátny tajomník Norbert Kurilla na ministerskej konferencii v Gruzínsku v rámci procesu Životné prostredie pre Európu

EÚ, kedy uvedený návrh schváli. Samozrejme, cieľom bude ukončiť uvedený proces čo najskôr. Zároveň je potrebné dodať, že súčasne s EÚ je potrebné, aby aj jednotlivé členské štáty EÚ ratifikovali Parížsku dohodu v súlade s národnými legislatívnymi procesmi. Očakáva sa, že členské štáty sa budú snažiť vykonať potrebné kroky, aby sa na ukladaní ratifikačnej listiny podieľali súčasne s Európskou úniou.

Jedným zo spôsobov ako urýchliť znížovanie emisií skleníkových plynov je obchodovanie s emisiami CO₂. V čom systém obchodovania zmení Parížsku dohodu?

- Po konferencii o zmene klímy v Paríži by všetky krajiny mali vyjadriť svoje záväzky formou konkrétnych politických opatrení. V Európskej únii už v októbri 2014 Európska rada vymedzila rámec pre politiku EÚ v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 stanovením ambiciózneho cieľa a to znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov v celom domácom hospodárstve aspoň o 40% a dosiahnuť ciele v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a energetickej efektívnosti aspoň na úrovni 27%. Na to, aby sa tento cieľ dosiahol nákladovo-efektívnym spôsobom, budú musieť sektory, ktoré patria do systému EÚ na obchodovanie s emisiami (EÚ ETS), znížiť svoje emisie o 43% v porovnaní s rokom 2005 a sektory mimo ETS budú musieť znížiť svoje emisie o 30% v porovnaní s rokom 2005.

Implementácia rámca politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030, ktorý schválila Európska rada, je prioritou nadväzujúcou na Parížsku dohodu. Podotýkam, že návrh na revíziu smernice

o schéme EÚ obchodovania s emisnými kvótami predložila EK iba koncom minulého roka, takže konečné znenie návrhu bude závisieť od pozícií členských štátov v Rade EÚ a od pozmeňujúcich návrhov v EP.

Ktoré sektory budú mimo obchodovania?

- Vo všeobecnosti možno povedať, že základné zmeny uvedenej schémy spočívajú v zmene lineárneho koeficientu, ktorým sa má dosiahnuť 43 %-né zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030 v schéme obchodovania, ďalej zmena celkového množstva kvót, s ktorým obchoduje každý členský štát formou aukcie, zmena prechodných pravidiel harmonizácie bezodplatného pridelovania kvót, zmena opatrení na podporu niektorých energeticky náročných odvetví v prípade úniku uhlíka, zmena, ktorá umožňuje niektorým nízko-príjmovým členským štátom prechodné pridelovanie bezodplatných kvót v súvislosti s modernizáciou výroby elektrickej energie a upravuje finančné mechanizmy t.j. Modernizačný a Inovačný fond.

Medzi sektory mimo obchodovania patria emisie z kategórií energetiky, priemyselných procesov a používania výrobkov, poľnohospodárstva a nakladania s odpadom podľa Medzivládneho panelu o zmene klímy, s výnimkou emisií z činností uvedených v prílohe I k schéme EÚ obchodovania a emisie a záchyty skleníkových plynov z využívania pôdy, zo zmien vo využívaní pôdy a z lesného hospodárstva.

Ešte pred rokom sa očakávalo, že nová verzia tzv. odpadového balíčka opatrení, ktorý súvisí s úsilím EK o prechod k obehovému hospodárstvu, sa uzatvorí počas slovenského predsedníctva. Budú tieto očakávania naplnené? Ak nie, tak prečo?

- Na úvod by som možno povedal, že schvaľovací proces legislatívy v Rade EÚ

Neformálne zasadnutie ministrov EÚ pre životné prostredie a energetiku

Foto: MŽP SR

a EP je zvyčajne aj niekoľkoročná záležitosť. Ak si uvedomíme, že návrh EK predložila iba v decembri 2015 a v rámci riadneho legislatívneho procesu musíme čakať na stanovisko príslušných výborov EP, ktoré je naplánované vo forme výmeny názorov, na september, samotné hlasovanie je naplánované na november 2016. Vzhľadom na citlivosť celého návrhu je predpoklad, že návrh správy výboru bude predložený na hlasovanie v plenárnom zasadnutí EP v decembri s možnosťou začatia rokovaní s Radou EÚ v januári. A tak schválenie návrhu v prvom čítaní bude určite až počas nasledujúceho predsedníctva Malty. Naše predsedníctvo sa zameria na dosiahnutie pokroku k tomuto návrhu, aby sme vytvorili dobrú východiskovú pozíciu pre maltských kolegov na dosiahnutie dohody s EP v prvom čítaní. Zhrnul by som to, že celý proces tvorby smernice, tak aby bola akceptovateľná všetkými štátmi, je náročný. Očakávať, že sa uzavrie už počas nášho predsedníctva, je príliš optimistické až nerealistické, ale očakávame výrazný pokrok.

Obehové hospodárstvo, koncepcia zelenej ekonomiky budú ťažiskom veľkej konferencie, ktorú pripravuje MŽP SR začiatkom septembra v Bratislave. Kto sa na nej zúčastní?

- Ministerstvo životného prostredia SR, v spolupráci so Slovenskou agentúrou pre životné prostredie (SAŽP) ako hlavným partnerom a v spolupráci s Európskou komisiou, Európskou environmentálnou agentúrou,

Organizáciou pre hospodársku spoluprácu (OECD) a Nórskou ambasádou organizuje v dňoch 6.-7. septembra 2016 v Bratislave vlajkové podujatie MŽP SR - medzinárodnú konferenciu pod názvom „T2gE - Transition to a green economy“ – (Prechod na zelené hospodárstvo), viac info na www.t2ge.eu.

Ako iste viete, vytvorenie podmienok k prechodu na zelenú ekonomiku je jedným z hlavných bodov Programového vyhlásenia Vlády SR v oblasti životného prostredia. Aj preto tomuto podujatiu prikladáme veľký význam a jeho výsledky plánujeme využiť po skončení konferencie aj na domácej pôde.

Kto na konferenciu prijal pozvanie?

- Celkovo by malo byť na konferencii okolo 500 hostí a bude to jedno z najprestížnejších podujatí, aké vôbec MŽP SR od svojej existencie organizovalo. Prostredníctvom účasti odborníkov a politikov z rôznych krajín, najvyšších predstaviteľov inštitúcií EÚ a medzinárodných organizácií, univerzít, biznis sektora a pod. si konferencia kladie za cieľ vytvoriť priestor pre odbornú diskusiu o kľúčových otázkach prechodu na zelené hospodárstvo.

Spomedzi širokej škály účastníkov môžeme spomenúť účasť podpredsedu EK pána Maroša Šefčoviča, komisára Karmenu Vella a ďalších zástupcov EK, ministrov pre životné prostredie z Holandska (Sharon Dijksma), Nórska (Vidar Helgesen) a Rumunska (Cristiana Pasca Palmer), zástupcu generálneho tajomníka OECD pána Rintaro Tamakiho, riaditeľa Európskej environmen-

tálnej agentúry pána Hansa Bruyninckxa, regionálneho riaditeľa UNEP pána Jana Dusíka a iných vysokých predstaviteľov akademickej obce, občianskej a biznis spoločnosti.

Prinesie spomenutá konferencia okrem diskusií aj nejaké konkrétne závery, odporúčania?

- Cieľom konferencie je predovšetkým upriamiť pozornosť na koncept zeleného hospodárstva a podporiť diskusiu o tom, čo znamená prechod na zelené hospodárstvo z pohľadu rôznych zainteresovaných strán – politikov, podnikateľov a podnikateľských zväzov, finančných inštitúcií a odbornej verejnosti.

Ambíciou organizátorov je, na základe diskusie v pléne a po paralelných odborných diskusiách, pripraviť návrh záverov aplikovateľných pri implementácii politik smerujúcich k vytvoreniu podmienok na prechod k zelenému hospodárstvu na európskej i na národných úrovniach. Závery konferencie budú následne prediskutované počas stretnutia ministrov životného prostredia krajín OECD a na Rade environmentálnych ministrov EÚ.

Zámerom konferencie je tiež prispieť k posilneniu súčinnosti a synergie existujúcich medzinárodných i európskych iniciatív, programov a politik ako napr. 7. Environmentálneho Akčného programu, EÚ balíčka pre obehové hospodárstvo a jeho Akčného plánu pre obehové hospodárstvo, stratégie EÚ 2020 a ďalších.

Spríevodná časť konferencie bude tiež

venovaná prezentácii praktických príkladov a príkladov dobrej praxe zo Slovenska a krajín Európskej únie.

V súvislosti s podujatiami, ktoré bude SR za EÚ viesť v zahraničí, ktoré pokladáte za dôležité a prečo?

- Domnievam sa, že každé takéto rokovanie bude predstavovať veľkú výzvu pre našich zamestnancov. Osobitne by som možno vyzdvihol práve rokovanie konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy v Maroku, zasadnutie Konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín v Johannesburgu a zasadnutia konferencie zmluvných strán Dohovoru o biodiverzite v Mexickom Kankúne. Každé z týchto rokovaní bude riešiť otázky týkajúce sa špecifických oblastí, ktoré globálne napomôžu k riešeniu svetových problémov. Je dôležité si uvedomiť, že v mnohých oblastiach jedine spoločné opatrenia a postupy pomôžu úspešne riešiť mnohé problémy – bez nich sú opatrenia prijaté iba v jednej krajine ako kvapka v mori, čo je síce nasledovania hodné a pozitívne, ale v konečnom dôsledku nemôže riešiť globálne problémy.

Ktoré zo zahraničných podujatí budú z Vášho pohľadu najnáročnejšie?

- Domnievam sa, že to bude práve rokovanie konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy v Maroku jednak kvôli mediálnej pozornosti, ktorú si vyslúžil výstup ostatného rokovania v Paríži, kde sa prijala historicky prvá univerzálna dohoda, ktorá vydláždí cestu k nízkouhlíkovej budúcnosti.

Ako som už spomínal, pôjde o prvú konferenciu po prijatí Parížskej dohody a bude sa zaoberať implementáciou vykonávacích rozhodnutí a technickými usmerneniami,

aby sme vedeli, ako ju správne vykonávať, naplňovať a jej plnenie kontrolovať. Potrebujeme napr. stanoviť, podľa čoho sa bude hodnotiť globálne hodnotenie, aké vstupy budú do hodnotenia zaradené, či pôjde o externé dokumenty, alebo len správy, ktoré krajiny spracujú samy za seba, či nepôjde len o vedecké podklady, či a ako budú výstupy z globálneho hodnotenia záväzné a ako sa budú reflektovať v príprave ďalších záväzkov na nasledujúce obdobie.

Zároveň by som možno spomenul aj rokovanie k Montrealskému protokolu o látkach poškodzujúcich ozónovú vrstvu. Jednou z nosných tém bude aj vyjednávanie o dodatku Montrealského protokolu o fluórovaných uhľovodíkoch v dôsledku potreby ich regulácie. Fluórované uhľovodíky sa v deväťdesiatych rokoch minulého storočia stali jednou z náhrad za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu. Tieto látky sú však významnými skleníkovými plynmi a ich výroba a spotreba ako náhrad za látky poškodzujúce ozónovú vrstvu v posledných rokoch významne rastie. Z tohto dôvodu v rámci Montrealského protokolu, ktorý úspešne rieši vylúčenie látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu v celosvetovom meradle, došlo k všeobecnej zhode zahrnúť fluórované plyny pod režim Montrealského protokolu prijatím dodatku, ktorý postupne obmedzí výrobu a spotrebu týchto látok.

Pri diskusiách o ktorých opatreniach či smerniciach súvisiacich so životným prostredím očakávate, že slovenské predsedníctvom môže prispieť k najväčšiemu pokroku?

- V oblasti zmeny klímy bude našou snahou pokračovať v diskusii o návrhu revízie schémy obchodovania s emisnými kvótami s cieľom dosiahnuť všeobecný prístup v Rade a uskutočniť diskusiu k návrhom o sektoroch nezaraďovaných do

schémy obchodovania a návrhu o znižovaní emisií skleníkových plynov z využívania pôdy, zmeny využívania pôdy a lesného hospodárstva. Oba predpisy majú súvislosť aj s ratifikačným balíčkom pre Parížsku dohodu. Ďalším významným predpisom, ktorý sa bude musieť schváliť, je aj samotná pozícia EÚ na rokovaní konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru o zmene klímy.

V oblasti životného prostredia bude jedným z hlavných cieľov predsedníctva aktívne prispieť k prebiehajúcej európskej diskusii o prechode na zelené (obehové) hospodárstvo. V rámci podujatia „Prechod k zelenému hospodárstvu“ vytvorí slovenské predsedníctvo efektívnu platformu na verejnú diskusiu s členskými štátmi EÚ a ostatnými účastníkmi legislatívneho procesu. Výstupy z podujatia predsedníctvom predstaví na stretnutí ministrov životného prostredia krajín OECD v Paríži a na zasadnutí Rady ministrov životného prostredia. Slovenské predsedníctvo zároveň nadviaže na prácu holandského predsedníctva v rokovaní o legislatívnych návrhoch zmeny šiestich najdôležitejších smerníc v odpadovom hospodárstve.

Slovenské predsedníctvo sa bude intenzívne podieľať na príprave a koordinácii pozícií EÚ na už spomínaných medzinárodných rokovaníach. V prípade konferencie zmluvných strán Dohovoru o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín sa pozícia EÚ bude schvaľovať počas slovenského predsedníctva formou rozhodnutia Rady. Návrh záverov Rady, ktorými sa stanoví pozícia EÚ na rokovaní konferencie zmluvných strán Dohovoru o biologickej diverzite a Karta-genského a Nagojského protokolu, sa bude schvaľovať počas rokovania Rady v októbri.

Zdena Rabayová

NATURA 2000

Na Slovensku sa zvýši počet lokalít európskeho významu

Ministerstvo životného prostredia SR rozhodlo o doplnení národného zoznamu území európskeho významu maximálne o 200 nových lokalít s celkovou výmerou vyše 44 tisíc hektárov, čo predstavuje takmer jedno percento výmery Slovenska. Urobilo tak na základe konštruktívneho dialógu so zainteresovanými subjektmi.

Aktuálny národný zoznam území európskeho významu zahŕňa 473 lokalít. Chýbajú v nich však tie najkvalitnejšie miesta, kde žijú cenné biotopy a vzácne druhy európskeho významu ako napríklad rys ostrovid, ryby, mihule a rôzne riečne, lúčne

a lesné spoločenstvá. Túto nezrovnalosť v minulosti Slovensku vyčítala aj Európska komisia. Z toho dôvodu pripravila rezortná organizácia Ministerstva životného prostredia – Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky odborný návrh, ktorý počíta s rozšírením národného zoznamu území európskeho významu.

Proces postupnej prezentácie odborného návrhu začali ochranári stretnutiami so zástupcami Združenia miest a obcí Slovenska, Únie regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov, Slovenského poľovníckeho zväzu a Slovenského ry-

bárskeho zväzu. Ďalšie rokovania plánuje rezort uskutočniť v druhej polovici tohto roka, pričom celý proces by sa mal skončiť v prvom polroku 2017.

Územia európskeho významu sú spolu s chránenými vtáčimi územiami súčasťou európskej sústavy Natura 2000, ktorá je hlavným pilierom EÚ pre zachovanie prírody na európskom kontinente. Cieľom Natura 2000 je zachovať priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu a tam, kde je to potrebné, vykonať opatrenia na zlepšenie stavu.

Odbor komunikácie MŽP SR

Minister László Sólymos ocenil 32 jednotlivcov a 2 kolektívy za prínos v životnom prostredí

Pri príležitosti Svetového dňa životného prostredia už od roku 1999 udeľuje enviro-rezort Cenu ministra životného prostredia ako nefinančné čestné ocenenie za mimoriadne výsledky alebo dlhoročný prínos v starostlivosti o životné prostredie a rozvoj environmentalistiky. Tento rok sa slávnostný akt uskutočnil v Moyzesovej sieni Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Tradičné ocenenia v troch kategóriách – ďakovný list, čestné uznanie a Cena ministra životného prostredia si z rúk šéfa envirorezortu Lászlóa Sólymosa prevzali súčasní, ale aj niekdajší zamestnanci rezortných a príspevkových organizácií ministerstva.

Ocenenia sú prejavom vďaky za vynikajúce výsledky a významný prínos v ochrane životného prostredia a v rozvíjaní environmentálneho povedomia. „V rezorte pôsobí množstvo odborníkov, ktorí svoju prácu robia svedomito, zodpovedne a s osobným nasadením, takýchto ľudí si musíme vážiť, vyzdvihnúť ich prínos a oceniť ich úsilie. Aj mojou snahou je presadzovať riešenia, kde ekonomický rozvoj ide ruka v ruku s environmentálnou zodpovednosťou,“ uviedol

minister L. Sólymos. Niektorí z ocenených riešili problematiku zásobovania pitnou vodou v obciach, modernizáciu čistiarní odpadových vôd, aktívne sa podieľali pri protipovodňovej ochrane či rekonštrukciách

ochranných hrádzí. Pomáhali tiež rozvíjať chránené krajinné oblasti a podieľali sa na procese prevzatia prevádzky Vodnej elektrárne Gabčíkovo do rúk štátu.

(do)

EKO Inovačné Slovensko

19. – 20. október 2016, Bratislava

**Ako sú ekoinovácie podporované politikou EÚ?
Je Slovensko ekoinovačné?
Aký prínos predstavujú pre životné prostredie?**

Konferencia prinesie odpovede na otázky ako sa zorientovať v politicko-strategickej oblasti ekoinovácií, aké finančné nástroje je možné využiť na podporu ich rozvoja a akým spôsobom sa aplikujú inovácie v podmienkach Slovenskej republiky.

Účast' na konferencii je bezplatná.

Zaregistrovať sa je možné prostredníctvom prihlášky zverejnenej na webovej stránke **www.sazp.sk** v termíne do **14. októbra 2016.**

Národnú konferenciu s medzinárodnou účasťou organizuje Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ.

Realizácia konferencie je spolufinancovaná z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Národný projekt: Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.

Svetový deň životného prostredia

Deň otvorených dverí na MŽP SR

V sobotu – 18. júna zavítali stovky ľudí na Ministerstvo životného prostredia SR, ktoré otvorilo svoje brány pre verejnosť. Pre ministra Lászlóa Sólymosa išlo o prvý Deň otvorených dverí (DOD) v kresle šéfa envirozortu. Dokonca, na istý čas oň prišiel. Prepožičal ho totiž deťom aj dospelým, ktorí si prišli pozrieť jeho kanceláriu. Ministra príjemne prekvapila veľká návštevnosť aj záujem hlavne detí o toto podujatie. „Je to tá najlepšia pôda na to, aby sa do budúcnosti mohli vychovávať generácie, ktoré budú mať už prirodzený prístup k prírode,“ uviedol s tým, že už od najmenšieho veku u detí treba budovať povedomie k ochrane zdravého životného prostredia.

Počas dňa sa návštevníci mohli zapojiť do množstva vedomostných súťaží, ale i zábavných aktivít. László Sólymos vyžreboval víťazov adrenalínovej jazdy na záchranárskej technike po vode a súši. Ďalší šťastlivci získali rodinnú vstupenku do ZOO Bojnice, či poukaz na rodinnú exkurziu na Veľkolelský ostrov s odborným sprievodcom z Bratislavského regionálneho ochrannárskeho združenia (BROZ). Pre ministerstvo je DOD tiež príležitosťou na priblíženie aktivít rezortných organizácií. Svoju činnosť prezentovali napríklad Slovenská agentúra životného prostredia, Slovenský hydrometeorologický ústav, Výskumný ústav vodného hospodárstva či Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. Veľkému záujmu sa tešil had či korytnačky zo ZOO Bojnice. V infostánku Operačného programu Kvalita životného prostredia sa návštevníci dozvedeli o možnostiach získania finančnej podpory z eurófondov na enviroprojekty. Rovnako sa zoznámili s programom pre životné prostredie a ochranu klímy LIFE, ktorý funguje ako doplnkový nástroj pre financovanie projektov zameraných najmä na ochranu životného prostredia, prírody a biodiverzity. Pred budovou ministerstva bola vystavená

záchranárska technika aj mobilná stanica na meranie kvality ovzdušia z SHMÚ. DOD pripravilo MŽP v spolupráci so Slovenským vodohospodárskym podnikom a Vodohospodárskou výstavbou pri príležitosti Medzinárodného dňa Dunaja (Danube Day). Jeho súčasťou boli aj vyhliadkové plavby, ktoré využili stovky záujemcov. Z paluby lode si tak mohli pozrieť nielen Bratislavu, ale aj jej dunajskú prírodu.

(do)

Do konca roka zmiznú ďalšie stovky čiernych skládok

Žiadosti mohli predkladať aj obce, ktoré boli v prvom kole programu neúspešné

Minister životného prostredia László Sólymos vyzval začiatkom júna samosprávy, aby sa zapojili do odstraňovania čiernych skládok. Na tento účel získal environmentálny rezort 7 miliónov eur zo zanikajúceho Recyklačného fondu. „Žiadateľ môže získať najviac 70 tisíc eur na jednu žiadosť, pričom štát uhradí maximálne 95 % nákladov a zvyšok samospráva. Cieľom je pomôcť mestám a obciam pri odstraňovaní najmä väčších a starších čiernych skládok, s ktorými si dlhodobo nevedia poradiť. Verím, že budú aktívni a využijú našu podanú ruku, aby Slovensko bolo oveľa čistejšie,“ uviedol pri spustení programu minister životného prostredia László Sólymos. Zdôraznil, že záujemcovia by nemali dlho váhať. Posledný termín na predloženie žiadostí bol 1. august a čistenie sa musí skončiť do konca novembra. Podmienkou na získanie finančnej podpory pre obec bolo, aby sa nelegálna skládka nachádzala v jej katastri a jej existenciu potvrdil okresný úrad. Žiadosti mohli predkladať aj samosprávy, ktoré neboli úspešné v rámci prvého kola programu. V jednej žiadosti bolo možné riešiť sanáciu viacerých miest, maximálne

do výšky 70 tisíc eur. Financovať sa bude zber, odvoz a uloženie odpadu na legálnu skládku, prípadne jeho zlikvidovanie v spaľovni. Podporuje sa aj vytriedenie využiteľného odpadu a úprava miesta do pôvodného stavu.

Celý program spravuje Environmentálny fond, ktorý bude pri žiadostiach posudzovať

sociálno-ekonomické, environmentálne a funkčno-technické kritériá projektu.

V prvom kole projektu, ktorý sa zrealizoval minulý rok, sa podarilo odstrániť 570 čiernych skládok po celom Slovensku za viac ako 9 miliónov eur.

(Odbor komunikácie MŽP SR)

Hviezdoslavov - dočasné zberné miesto, sanácia zmiešaného rastlinného odpadu

Lehnice - zberný dvor, príprava dostavby a dovybavenia - Envirofond 2016.

Šamorín - zberný dvor

Dunajská Lužná - Deň Zeme a čistenie okolia v obciach.

Plánujú rozbehnúť projekt znovupoužitia odpadu

Obyvatelia obcí združených v ZOHŽO vytriedia okolo 20% komunálneho odpadu

- Združenie obcí Horného Žitného ostrova v odpadovom hospodárstve (ZOHŽO) vzniklo ešte v roku 1996 a spájalo 22 obcí. V súčasnosti je v ňom združených už 29 obcí a jednu vedieme ako ďalšieho kandidáta. Dovedna zabezpečujeme služby v odpadovom hospodárstve pre viac ako 52 tisíc obyvateľov daného regiónu," povedal nám Ondrej Sárkány, vedúci kance-

lárie ZOHŽO. Podľa jeho slov v súčasnosti triedia a dávajú na zhodnotenie 14 druhov odpadu. Okrem základných zložiek komunálneho odpadu – papier, sklo, plasty a kovy - ako cennú druhotnú surovinu triedia aj využiteľné drevené obaly, elektroodpad, jedlý olej, izolačné materiály a pod. Rastlinný odpad smeruje na zberný dvor a kompostárenň do časti Šamorína

-Šamot. Celkovo sa im darí vytriediť okolo 20% komunálneho odpadu.

Pomohla podpora z Environmentálneho fondu

Na dosiahnutie takéhoto výsledku však bolo treba najskôr vytvoriť obyvateľom podmienky. ZOHŽO má osem zberných dvorov,

Dunajská Lužná - zberný dvor, štiepkovanie.

oplotené zberné miesta, spomínanú zbernú plochu na rastlinný odpad, dostatok veľkoobjemových kontajnerov a tiež prevádzkuje skládku v Čukárskej Pake na nie nebezpečný odpad, kde sú aj plochy na zhodnocovanie a skladovanie vytriedených zložiek. Nemalé investície do odpadového hospodárstva sa im podarilo zrealizovať aj vďaka projektom, ktoré za ostatné dva roky podporil Envi-

občania boli doposiaľ zvyknutí vozit' tento odpad práve na zberné dvory a tak ich stále nachádzajú vo veľkoobjemových kontajneroch, alebo dokonca na nových čiernych skládkach. Preto robia ich dozbery. Len za prvý polrok odviezli na zhodnotenie 400 ton opotrebovaných pneumatík. Pokiaľ ide o aplikáciu nového zákona o odpadoch v praxi, obce združené v ZOHŽO majú podpísané zmluvy s viacerými

**ZDRUŽENIE OBCEI HORNÉHO ŽITNÉHO OSTROVA
V ODPADOVOM HOSPODÁRSTVE**

ronmentálny fond. Išlo práve o výstavbu, dostavby a dovybavenie zberných dvorov. Zber vytriedených zložiek komunálneho odpadu realizujú kontajnerovým aj vrecovým systémom. Podľa zberového kalendára vytriedený odpad potom odvážajú tri zberové spoločnosti, ktoré im tieto služby zabezpečujú. Samozrejme, veľkú pozornosť venujú aj osвете a propagácii. Svojich členov, partnerov, príslušné úrady i niektoré médiá pravidelne (týždenne) informujú o svojej činnosti, vydali rôzne letáky, publikácie, organizujú súťaže pre deti a pod.

Opotrebované pneumatiky zatiaľ problémom

O. Sárkány ďalej vysvetlil, že so zhodnocovaním vytriedeného odpadu nemajú väčšie problémy. Hoci napríklad polystyrén zaberá veľký objem, podarilo sa im nájsť aj spracovateľa, ktorý berie celú kapacitu. Jedlé oleje odoberá spoločnosť BOMAT a časť bioodpadu, odpadu z dreva (najmä staré okná, nábytky) štiepkujú a odvážajú na energetické zhodnotenie dvom odberateľom. Podľa nového zákona o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť od januára tohto roku, však opotrebované pneumatiky nemôžu bezodplatne odoberať zberné dvory, ale pneuservisy. No

Spolupráca s Burgenlandom

ZOHŽO už niekoľko rokov spolupracuje v oblasti odpadového hospodárstva s rakúskym Burgenlandom (zahrňuje 171 obcí). A tak môžu nielen porovnávať, ale sa v mnohom od rakúskych kolegov aj inšpirovať. Ved' kým napríklad v obciach združených v ZOHŽO vytriedia okolo 20% odpadu, čo je na slovenské pomery viditeľný úspech, v Burgenlande ide len maximálne 20% odpadu na energetické zhodnotenie alebo na skládky. Pod takýto výsledok, ktorý je pre Slovensko len snom budúcnosti, sa podpisuje viacero faktorov. Jednak majú trikrát vyššie poplatky za odpad (občania ich platia združeniu, nie obciam), majú dobre vybudovanú infraštruktúru v odpadovom hospodárstve, každá obec má zberný dvor a aj environmentálne vedomie obyvateľov je na podstatne vyššej úrovni. ZOHŽO v uplynulých rokoch realizovalo s Burgenlandom aj dva projekty cezhraničnej spolupráce. Jedným z nich bol projekt s názvom LAKO – Logistika, odpadové hospodárstvo – optimalizácia kompostovania. V rámci neho sa uskutočnilo množstvo aktivít, ktoré smerovali k tomu, ako zefektívniť celý proces nakladania s odpadom s dôrazom na biologicky rozložiteľný odpad. V súčasnosti pripravujú v spolupráci s rakúskym partnerom projekt NAREG. Ten je zameraný na znovupoužitie odpadu, či lepšie povedané rôznych predmetov, ktoré by inak smerovali do zberu. Opätovné použitie odpadu kladie aj európska rámcová smernica o odpadoch na jednu z najvyšších priečok v hierarchii najefektívnejších a z hľadiska životného prostredia najpriateľnejších spôsobov nakladania s odpadom. „Naše doterajšie skúsenosti z pôsobenia v odpadovom hospodárstve jasne potvrdzujú, že mnohé veci, ktoré skončia v kontajneroch, sa dajú ešte použiť. Preto v rámci projektu plánujeme v obciach vybudovať plochy, kam by občania mohli mnohé veci odložiť a iní občania ich môžu zasa využiť,“ dodal O. Sárkány.

(rab)

Štvrtek na ostrove - zber textilu.

Používanie ľahkých „igelitiek“ sa spoplatní

Každý Slovak spotrebuje ročne v priemere 466 plastových tašiek

MŽP SR pripravilo novelu zákona o odpadoch, ktorú už predložilo na pripomienkové konanie. Nová právna úprava implementuje do slovenskej legislatívy smernicu Európskej únie, ktorá členským štátom ukladá povinnosť dosiahnuť trvalé zníženie spotreby ľahkých plastových tašiek, ktoré predstavujú významný environmentálny problém. Smernica EÚ dáva členským štátom na výber z dvoch možností. Môžu zabezpečiť, aby ročná spotreba neprekročila v priemere 90 ľahkých plastových tašiek na osobu do konca roku 2019 a nie viac ako 40 takýchto tašiek na osobu do roku 2025. Podľa druhej varianty sa do konca roka 2018 nesmú ľahké plastové tašky poskytovať v obchodoch zdarma. Smernica tiež za-

vádza nové definície plastu, ľahkých a veľmi ľahkých plastových tašiek a pod.

Spomínaná smernica je reakciou na alarmujúci stav v spotrebe plastových tašiek, ktoré znamenajú vážnu hrozbu pre životné prostredie, najmä pre vodné útvary a vodné ekosystémy. V roku 2010 bolo v krajinách EÚ použitých osem miliárd plastových tašiek a ľahké plastové tašky s hrúbkou menšou ako 50 mikrónov sú v súčasnosti najviac rozšírenými taškami v EÚ. No kým v EÚ sa v roku 2010 spotrebovalo v priemere okolo 200 tašiek na obyvateľa (približne 90% z nich bolo práve ľahkých), na jedného Slováka pripadá ročne až 466 plastových tašiek!

Novela zákona o odpadoch by teda mala

výrazne obmedziť ich používanie. Tašky budú od 1. marca budúceho roku povinne spoplatnené, pričom predajca bude povinný o tejto skutočnosti informovať spotrebiteľov. Plastové tašky budú po novom riadne označené, napríklad čiarovým kódom a presne evidované, pričom evidenciu predloží predajca MŽP SR. Predajca tiež bude musieť spotrebiteľom poskytnúť aj iné druhy tašiek, alebo tašky na opakované použitie. Výnimku budú tvoriť jemné plastové tašky, určené na balenie ovocia, zeleniny, mäsa. No aj tie by mali byť postupne nahradené taškami z recyklovateľného papiera, alebo taškami, ktoré sú biologicky rozložiteľné a kompostovateľné.

(rab / do)

Prázdne krabice na nákup už zákazník nedostane

Recyklačné poplatky sa budú musieť zvyšovať

Oproti platbám do Recyklačného fondu by mali stúpnúť poplatky prakticky za všetky obaly, v prípade obalov z VKM až 15-násobne!

- Nový zákon o odpadoch, ktorý vstúpil do platnosti od januára tohto roku, prináša pre obchod nielen veľa nových povinností, ale najmä pre malé prevádzky – večierky, bufety, stánkárov a pod. veľa zbytočnej administratívy,“ povedal Pavol Konštiak, prezident Zväzu obchodu a cestovného ruchu SR (ZOCSR SR). Podľa jeho vyjadrenia uplatňovanie zákona v praxi spôsobí výrazný nárast recyklačných poplatkov aj pre obchodníkov z dôvodu zmeny systému financovania triedeného zberu, čo by sa mohlo prejavovať aj na zvýšení cien pre spotrebiteľa.

Kontrolovať dodávateľov

Od 1. júla 2016 vstúpila v zmysle platného Zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. do účinnosti rozšírená zodpovednosť výrobcov. Podľa tohto zákona sa stali obchodníci tzv. výrobcami obalov, aj keď žiadne obaly nevyrábajú. Obchod sa stal miestom, kde sa sústreďuje množstvo výrobkov, za ktoré by si mali plniť zákonné povinnosti jednotliví dodávateľia a zároveň aj miestom, kde sa môže prejavovať výška recyklačných poplatkov v cene pre koncových spotrebiteľov. Obchod bude kontrolovať svojich dodávateľov

(výrobcov a dovozcov), či si plnia všetky povinnosti vyplývajúce zo zákona. V prípade ich neplnenia práve obchodníci preberajú zodpovednosť na seba. „Dôležité bude, aby si všetci dodávatelia pre obchod tiež plnili svoje povinnosti, a aby existovala účinná kontrola systému zo strany štátnych orgánov. Inak bude nové - finančne náročnejšie záväzky - znášať iba zopár poctivých firiem a úlohy tých, ktorí si povinnosti neplnia, budú opäť v rámci prenesenej zodpovednosti znášať obchodníci,“ upozornil Pavol Konštiak. V súvislosti s ustanoveniami, ktoré prináša nový zákon o odpadoch, tiež uviedol, že ak obchodník nechce porušiť zákon, nesmie dať kupujúcemu na uloženie nákupu prázdnu krabicu, lebo by vlastne dával do obehu odpad. A na to by už musel mať ďalšie povolenia. Pritom mnohí kupujúci si často kartónové krabice pýtajú, lebo nákup sa im pohodlnejšie nesie. A tak namiesto kartónu, ktorý si občania už zvykli triediť, si zákazníci musia kúpiť plastové tašky. Pritom tie zvyčajne končia v zmiešanom komunálnom odpade a na skládkach.

Na Slovensku boli nízke poplatky

„Zmena financovania triedeného zberu znamená, že výrobcovia - teda aj obchodníci - sa budú podieľať na úhrade všetkých nákladov na triedený zber komunálneho odpadu. A to predovšetkým prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV). Tie na základe autorizácií fungujú od 1. júla 2016 a niektoré z nich predtým pôsobili ako oprávnené organizácie a kolektívne

systémy a podieľali na takomto financovaní čiastočne. V dôsledku uvedenej zmeny v novom zákone dôjde približne k pätnásobnému nárastu recyklačných poplatkov. Samozrejme, tie zaplatí občan v cene výrobkov,“ uviedol Michal Sebiň, predseda Environmentálnej sekcie ZOČR SR a riaditeľ NATUR-PACK,a.s., ktorá získala autorizáciu

na činnosť OZV. M. Sebiň tiež vysvetlil, prečo avizujú tak vysoký nárast recyklačných poplatkov. Podľa jeho slov už pri diskusiách o obsahu nového zákona vtedajší predstavitelia MŽP SR viackrát aj na verejnosti deklarovali, že náklady obcí a miest na triedený zber tvoria ročne okolo 31 miliónov eur. A to im ešte prispieval Recyklačný fond za preukázateľne vyseparovaný a na zhodnotenie odovzdaný odpad. Okrem toho na rozvoj separácie, nákup zberovej techniky, kontajnerov, či na vybudovanie zberných dvorov mnohým okrem Recyklačného fondu prispel i Environmentálny fond a fondy EÚ. Mnohé mestá a obce získavali aj príspevky od oprávnených organizácií. Obrat všetkých 13-tich oprávnených organizácií však v roku 2015 bol len okolo 7 miliónov eur. Podľa nového zákona budú OZV musieť hradiť nielen náklady súvisiace s triedením komunálneho odpadu, ale uvedené poplatky budú slúžiť aj na zabezpečenie vzdelávacích a propagačných aktivít na miestnej aj celoslovenskej úrovni. Taktiež budú musieť povinne vykonávať audity u svojich klientov. M. Sebiň dodal, že poplatky výrobcov a dovozcov, ktoré za tonu komodity platili podľa starého zákona, patrili k najnižším v Európe. Preto už rokovali s viacerými povinnými osobami o ich zvýšení. Napríklad pri niektorých druhoch papiera by mali stúpnuť recyklačné poplatky až dvanásťnásobne, u plastov približne 5,5-krát a u viacvrstvových kombinovaných materiálov (VKM) až pätnásťnásobne! Hoci rozmenené na drobné pôjde o centy, alebo desiatiny centov, na jeden výrobok, bez zvýšenia poplatkov si OZV ťažko budú môcť plniť povinnosti.

(rab/do)

SVP vyviezol na skládku vyše 3000 ton odpadu

Čistenie vodnej nádrže Ružín

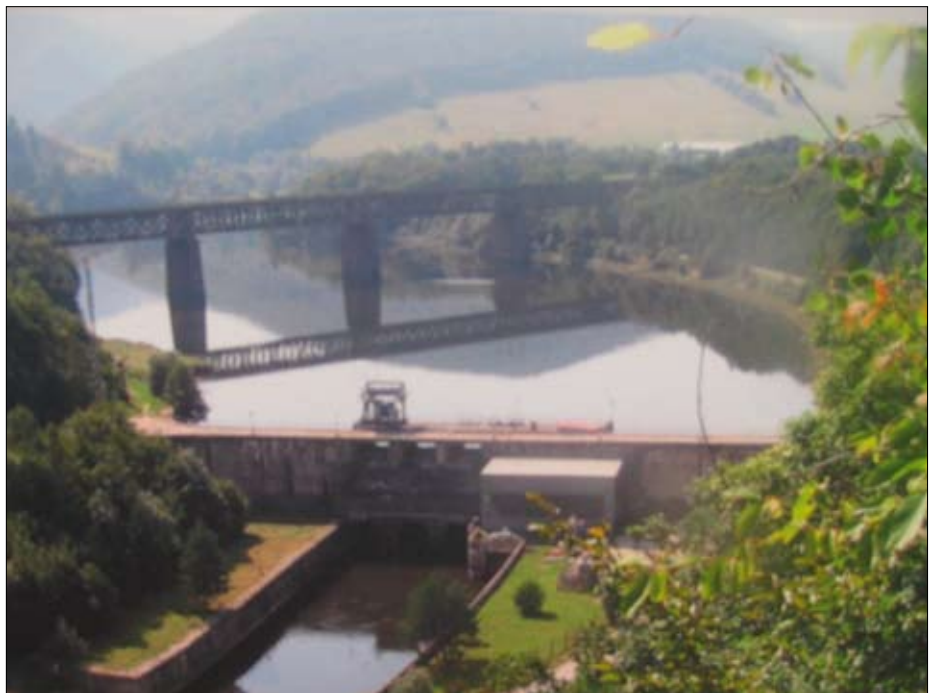
Projekt poskytol priestor pre zamestnávanie nízko kvalifikovaných ľudí a dlhodobo nezamestnaných

Náročnej práci okolo čistenia vodnej nádrže Ružín na východnom Slovensku bola venovaná výstava, ktorú 27. júla otvorili v átriu ministerstva životného prostredia v Bratislave. Na jednotlivých paneloch si záujemcovia mohli pozrieť históriu i súčasnosť nádrže, ako aj práce na odstraňovaní obrovského množstva odpadov na jej hladine. Výstavu pripravil Slovenský vodohospodársky podnik, š.p. (SVP), Odštepny závod Košice. Čistota vodnej nádrže Ružín v Košickom kraji je opakujúcou sa a stále aktuálnou témou. Hoci hlavným účelom nádrže je zabezpečenie vody pre priemysel, znižovanie povodňových prietokov Hornádu, výroba špičkovej elektrickej energie a rekreácia, jej správcu – Správu povodia Hornádu a Bodvy SVP - opakovane trápi znečisťovanie vodnej plochy. Tvorbu odpadu na Ružíne spôsobuje nedisciplinovanosť občanov a nízke ekologické povedomie, vyhadzovanie odpadu do okolia vodných tokov v okolí osád s neprispôsobivým obyvateľstvom, veľká rozloha povodia (92 obcí v 6-tich okresoch),

nedostatočná organizácia zberu. Po roztopení snehu alebo po prívratových dažďoch sa odpad dostáva do vodného toku a priehradu, čo negatívne vplýva na kvalitu vody. Odpad tiež obmedzuje až znemožňuje rekreáciu a vytvára prekážky pri manipulácii s technologickými zariadeniami. Enormné množstvo odpadkov (najmä plasty a drevná hmota) prichádza z prítokov Hornádu a Hnilca a ich prítokov. Na brehoch sa neustále vytvárajú čierne skládky. „Ministerstvo životného prostredia preto prišlo s pilotným projektom, ktorý mal zabezpečiť nielen spoľahlivú funkčnosť vodnej nádrže, ale tiež zlepšiť protipovodňovú ochranu, životné prostredie v okolí a kvalitu vody,“ povedal na vernisáži výstavy štátny tajomník MŽP SR Norbert Kurilla a vyzdvihol spoluprácu Slovenského vodohospodárskeho podniku pri jeho realizácii (od 19. 9. 2013 až 31. 11. 2015). Ako doplnil poverený generálny riaditeľ SVP - Stanislav Gáborík, projekt zároveň poskytol priestor pre zamestnávanie nízko kvalifikovaných ľudí a dlhodobo nezamestnaných. „V rokoch 2013 až 2015 sme vykonávali ručný zber odpadu z brehov nádrže, zberal sa odpad z hladiny najmä pri priehradnom múre aj za pomoci mechanizmu s dlhým ramenom a následne sme odpad separovali a vyvážali na skládku,“ informoval riaditeľ Odštepného závodu Košice SVP Roman Ivančo a dodal, že na skládku SVP vyviezol viac ako 3000 ton odpadu. Súčasťou projektu bola aj inštalácia norných stien na zachytávanie a sústreďovanie plávajúceho odpadu. „Projekt prispel k technickému, personálnemu a odbornému posilneniu prác na udržanie čistej hladiny vodnej nádrže v budúcnosti. Verím, že i obce a mestá v povodí nádrže budú aktivizovať svojich obyvateľov, venovať sa viac aj prevencii pri udržiavaní čistejšej priehrady, teda že sa budú sústreďovať na výchovu obyvateľstva a zber odpadu z brehov a korýt vodných tokov vo svojich katastroch,“ vyjadril presvedčenie riaditeľ SVP S. Gáborík.

(do/rab)

Projektový zámer čistenia vodnej nádrže Ružín v roku 2013 získal na Ministerstve životného prostredia SR veľkú podporu a okrem jednorazového vyčistenia bol rozšírený o vytvorenie kapacít pre správcu nádrže o odstraňovanie nečistôt po celej ploche vodnej hladiny, o preventívne technické i organizačné opatrenia a tiež o zapojenie samospráv.

Vznikol tak Pilotný projekt „Čistenie vodnej nádrže Ružín na zabezpečenie jej protipovodňovej funkcie odstránením odpadov a nelegálnych skládok z príľahlého územia nádrže.“

Význam čistenia a prevencie ďalšieho znečisťovania priplavovaným odpadom pre zvýšenie protipovodňovej ochrany nádrže je najmä v predchádzaní možným obmedzeniam prevádzky objektov vodnej stavby a objektov na tokoch, keď počas povodňových situácií odpad unášaný vodou tieto objekty upcháva, blokuje, prípadne dochádza i k poškodeniu zariadení.

Trvanie Pilotného projektu: 20. september 2013 až 30. november 2015

Cieľ:

- zabezpečenie spoľahlivej funkčnosti vodnej stavby a zlepšenie protipovodňovej ochrany
- zlepšenie stavu životného prostredia v lokalite vodnej nádrže a zlepšenie kvality vody
- priestor pre zamestnávanie nízko kvalifikovaných zamestnancov a dlhodobo nezamestnaných

Začiatok Pilotného projektu za účasti ministra životného prostredia

„Projekt čistenia Ružína rieši katastrofálnu situáciu na vodnej nádrži.“

povedal minister životného prostredia Peter Žiga pre TASR, 20. septembra 2013

Rozpočet:
200 tis. € v roku 2013

Najlepší spôsob šetrenia na dôchodok Zelená domácnostiam

Záujem o dotácie na zhotoviteľa a zariadenie OZE je stále vysoký

SIEA (Slovenská inovačná a energetická agentúra) ohlásila spustenie 3. kola projektu Zelená domácnostiam na 6. septembra 2016 o 12:00 hod. O nové poukážky s platnosťou 3 mesiace budú môcť tentoraz požiadať iba domácnosti z mimobratislavských krajov. SIEA odôvodnila posun termínu najmä predkladaním väčšiny poukážok z prvého a druhého kola na preplatenie v posledné dni ich platnosti. Ak boli predložené dokumenty neúplné, prípadne nesprávne, posudzovanie sa predlžovalo a termín sa presunul aj kvôli prebiehajúcim kontrolám zrealizovaných inštalácií.

Pokiaľ teda záujemcovia seriózne uvažujú o inštalácii slnečných kolektorov, solárnych panelov, tepelných čerpadiel, či kotlov na biomasu, majú vynikajúcu príležitosť získať toto zariadenie so štátnou podporou už v najbližších mesiacoch. S využitím poukážky od SIEA tak ušetria až 50 % z ceny celého zariadenia. Výhodou skoršej inštalácie napr. slnečných kolektorov je, že môžu lacnejšiu energiu využívať okamžite po nainštalovaní systému. Pri vážnom záujme o obnoviteľné zdroje je dlhodobý odklad o niekoľko rokov zbytočnou stratou času a aj financií. Navyše, v zime sa zariadenia na šikmé strechy aj ťažšie montujú.

Riaditeľ najväčšieho slovenského výrobcu slnečných kolektorov - firmy THERMO|SOLAR Žiar, s. r. o., Alfréd Gottas, záujemcom o podporu radí: „Ak to myslia

vážne s inštaláciou zariadenia na využívanie obnoviteľných zdrojov energie (OZE) vo svojej domácnosti, nech využijú čas získaný odkladom 3. kola. Čo najskôr sa

treba obrátiť na renomovaného dodávateľa takýchto zariadení a nechať si vypracovať ponuku na mieru. Ako mohli sledovať z doterajšieho priebehu, nemajú na čo čakať. Celý proces môže byť pre laika neprehľadný a má niekoľko prekážok. THERMO|SOLAR Žiar im však poradí, ako môžu uspieť. Na výber máme spolu 11 registrovaných slnečných kolektorov určených na ohrev teplej vody. Dokážeme uspokojiť každého záujemcu o tento druh OZE a poradíme aj pri výbere zhotoviteľov solárnych panelov na výrobu elektriny.“ Dodal tiež, že tri mesiace platnosti poukážok v ohlásenom treťom kole postačia len vtedy, ak je domácnosť pripravená. To znamená, že si vopred dohodne so zhotoviteľom inštaláciu zariadenia v stanovenom termíne. Inak snaha o registráciu vyjde nazmar, ako sa to stalo viac ako tisícke registrovaných žiadateľov. Tieto rady platia aj pre ďalšie kolo projektu.

Z európskych zdrojov pôjde na podporu využívania OZE z Operačného programu Kvalita životného prostredia 100 miliónov eur, zvyšok (15 mil. eur) zo štátneho rozpočtu. Podpora inštalácie zariadení bude možná do konca roka 2020, alebo do vyčerpania prostriedkov. Zo 45 miliónov eur určených na projekt Zelená domácnosti je po prvom a druhom kole preplatených alebo rezervovaných 6,7 milióna eur na viac ako 3000 zrealizovaných inštalácií. Zhotovitelia a domácnosti by si mali zvážiť svoje možnosti, aby vydané poukážky neprepadli, či nezostali nevyužitú. Ďalšie mimobratislavské kolo by mohlo byť podľa SIEA vyhlásené ešte tento rok.

„Zájemci by mali využiť čas, ktorý zostal na výber overeného dodávateľa a spoľahlivého zdroja OZE. Ak si vyberú naše zariadenie, usporia ročne až 250 eur na ohreve teplej vody v rodinnom dome pri 3 - 4 člennej domácnosti a to najmenej počas najbližších 30 rokov. To je aj overená minimálna životnosť slnečných kolektorov z THERMO|SOLARU, takže majú teplú vodu počas väčšiny roka prakticky zadarmo. Zariadenie z akciovej ponuky THERMO|SOLARU s 3 kolektormi TS 300 a 300 litrovým zásobníkom na teplú vodu, si môžu zaobstarať „na kľúč“ už za cca 4000 eur. Štát pritom preplatí 1750 eur, čo je maximálna možná výška podpory pre takéto zariadenie. Dotované zariadenie sa tak stáva najlepším spôsobom šetrenia na dôchodok,“ povedal A. Gottas. Pokiaľ domácnosť potrebuje menej teplej vody, THERMO|SOLAR jej navrhne vhodnú zostavu. V prípade solárneho systému a slnečných kolektorov z akciovej ponuky THERMO|SOLARU môžu domácnosti dostať podporu vo výške 781 až 1750 eur podľa typu a počtu kolektorov. Podpora predstavuje 35 – 50 % z ceny, ale nesmie presiahnuť 50 % z nákladov na kompletnú inštaláciu solárneho systému.

(kuč)

Pre správne vyplnenie poukážky a jej potvrdenie zákazníkom je potrebné:

1. mať ponuku vypracovanú spoľahlivým zhotoviteľom (na základe obhliadky od neho - napr. počet kolektorov a pod.),
2. mať, alebo stiahnuť si z www.katasterportal.sk LV k domu,
3. mať vlastnú, alebo prístupnú e-mailovú adresu,
4. vedieť, že kolo odštartovalo,
5. mať v správnej chvíli prístup k internetu na vypísanie poukážky,
6. nezabudnúť čo najskôr potvrdiť záujem o poukážku (odpovedať na doručení mail).

Ďalšie informácie sú na www.thermosolar.sk
alebo na tel.: +421-45-601 6080

Kongres EQAR

„Recyklácia stavebných materiálov v Európe“

23. september 2016
Bratislava,
Radisson Blu Carlton Hotel Bratislava

© katatonia / Fotolia.com

10 rokov združenia EQAR

Vážené dámy a páni,

v roku 2006 založili národné zväzy na recykláciu stavebných materiálov ako aj podniky z členských štátov EÚ zaoberajúce sa recykláciou Európske združenie kvality pre recykláciu, zapísaný zväz (European Quality Association for Recycling e.V. (EQAR)) ako Európsky holdingový zväz pre recykláciu stavebných materiálov. V ich cieľoch sa zjednotili zakladajúci členovia: Minerálne stavebné a demolačné odpady predstavujú cenný zdroj, z ktorého je vďaka kvalitatívne dokonalej recyklácii stavebných materiálov možné vyrobiť hodnotné stavebné produkty. Združenie EQAR sa od začiatku svojho založenia zasadzuje za zlepšené rámcové podmienky recyklačného stavebného hospodárstva v Európe. K tomu z pohľadu EQAR patria aj jednotné európske štandardy pre recyklované stavebné materiály. Vďaka európskym harmonizovaným výrobným normám pre hrúbku zrna hornín a neviazané zmesi hornín bol pre recyklované stavebné materiály vytvorený už jednotný technický štandard.

Na základe tohto štandardu sa aj pre ekologické vlastnosti recyklovaných stavebných materiálov v rámci Európy definujú jednotné kontrolné metódy a kategórie výkonov. Tým boli tiež konečne zrealizované predpoklady pre stav produktov recyklovaných stavebných materiálov. Lebo len vďaka normovanej a kvalitatívne zabezpečenej kvalite produktov je možné dosiahnuť potrebnú akceptáciu recyklovaných stavebných materiálov.

Sme presvedčení, že recyklácia stavebných materiálov za zlepšených rámcových podmienok môže viac prispieť k Európe s lepším využívaním surovín, a že k takejto Európe aj prispeje.

Dovoľujeme si Vás pozvať v rámci nášho jubilejného kongresu na diskusiu o stave recyklačného stavebného hospodárstva v Európe, o inováciách a perspektívach.

Tešíme sa na Vašu návštevu a na podnetné rozhovory!

Manfred Wierichs
prezident EQAR

Program

09:30 hod. - 10:00 hod.	Príjem a registrácia účastníkov
10:00 hod. - 10:20 hod.	Otvorenie a privítanie Manfred Wierichs, prezident EQAR
	Oficiálny príhovor László Sólymos (zodpovedanie kladených otázok), Minister životného prostredia Slovenskej republiky
10:20 hod. - 10:40 hod.	Európa s efektívnym hospodárstvom surovín - C&D Waste protocol Vincent Basuyau (Komisia EÚ, DG Internal Market)
10:40 hod. - 11:00 hod.	Európske ciele recyklačného stavebného hospodárstva Miroslav Mikolášik (zodpovedanie kladených otázok), poslanec Európskeho parlamentu
11:00 hod. - 11:30 hod.	Prestávka na kávu
11:30 hod. - 12:30 hod.	Diskusia na pódiu: Recyklácia stavebných materiálov v Európe – efektívny motor alebo koncové svetlo? Diskutujúci: Vincent Basuyau (Komisia EÚ, DG Internal Market), Ludvík Jančo (Prezident ZRSM a viceprezident EQAR, Slovenská republika), Dr. Miroslav Skopan (prezident ARSM, Česká republika). Dipl.-Ing. Mag. jur. Thomas Kasper (prezident BRV, Rakúsko), Marc-Johann Bollig (Predseda EQAR, Spolková republika Nemecko), Johannes Egartner (konzorcium pre stavebný odpad, Taliansko), Ing. T.J. Koppelman (BRBS, Holandsko), potom: Otázky/diskusia účastníkov: Želania a nápady v brandži
12:30 hod. - 13:30 hod.	Obedňajšia prestávka
13:30 hod. - 13:50 hod.	Geogénne koncentrácie pozadia v pôdach - Dr. Clemens Reimann, Nórsky geologický dohľad (NGU), Nórsko
13:50 hod. - 14:00 hod.	Udelenie ceny EQAR 2016
14:00 hod. - 14:20 hod.	Od stavebného odpadu po RC betón , Radim Polák (GB ENERGY EUROPE s.r.o., Česká republika)
14:20 hod. - 14:40 hod.	Najlepšie praktiky v Európe: Jednotné regulácie pre stavebné RC materiály v Európe – správa z CEN TC 154 - agregáty, Jonathan Simm (Technický riaditeľ, Flood management, HRWallingford, Spojené kráľovstvo)
14:40 hod. - 15:00 hod.	Diskusia
15:00 hod. - 15:30 hod.	Prestávka na kávu
15:30 hod. - 15:50 hod.	Prírodné spojivo pre recyklované stavebné materiály Carlo Brandstätter (Terraform s.r.o., Spolková republika Nemecko)
15:50 hod. - 16:10 hod.	Inovácia stacionárnej a mobilnej recyklácie stavebných materiálov Helmut Kreutzer (Technicko-obchodný riaditeľ, Keestrack Group, Belgicko)
16:10 hod. - 16:30 hod.	Zlepšenie kvality vďaka príprave za mokra Iain Walker (Terex GB Ltd. Dungannon, Co. Tyrone, Spojené kráľovstvo) Vittorio E. Cucurnia (Matec Machinery Technology, Taliansko)
16:30 hod. - 17:00 hod.	Diskusia
17:00 hod.	Koniec konferencie
Celkové moderovanie:	Michael Brookshaw, Global distributor manager Keestrack Group, Belgicko

Kongresové jazyky sú: nemčina, angličtina a slovenčina.

Večerné podujatie dňa 23. septembra 2016

19:00 hod. - cca 23:00 hod. Spoločná večera v reštaurácii Traja mušketieri, Sládkovičova 858/7, 811 06 Bratislava (www.trajamusketieri.sk)

Zhromaždenie členov dňa 22. septembra 2016

11:00 hod. - 13:00 hod.	Schôdza Technického výboru EQAR
13:00 hod. - 14:00 hod.	Obedné občerstvenie
14:00 hod. - 17:00 hod.	Zhromaždenie členov (interné podujatie pre členov EQAR)
19.00 hod.	Večera v reštaurácii Modrá Hviezda, Beblavého 14, 811 01 Bratislava (www.modrahviezda.sk)

Informácie a organizácia:

Spoločnosť na podporu Nemeckého stavebníctva v poverení združenia
EQAR - European Quality Association for Recycling e.V.
Kronenstraße 55-58, D-10117 Berlin
Telefón: +49 (0) 30 / 203 14-554, telefax: +49 (0) 30 / 203 14-565
E-mail: mail@eqar.info, internet: www.eqar.info

Poplatok za konferenciu:

Vrátane publikácie, nápojov počas prestávok a občerstvenia
- 250,00 € poplatok za konferenciu plus DPH
- 120,00 € poplatok za konferenciu pre úradných zástupcov a vysoké školy plus DPH
- 120,00 € večerné podujatie vrátane nápojov a transféra plus DPH

Miesto konania konferencie:

Radisson Blu Carlton Hotel Bratislava
Hviezdoslavovo námestie 185/3, 81102 Bratislava, Slovenská republika
Telefón: +421 2 593 900 00,
Internet: www.radissonblu.com/Bratislava

Mladí reportéri skúmali tatranské témy

Pomoc pri spracovaní príspevkov poskytl aj profesionálni novinári

Mladí reportéri pre životné prostredie v polovici júna zdokonaľovali svoje novinárske zručnosti pod vedením profesionálov na 3-dennom workshope v Liptovskom Hrádku. Tridsať teenagerov z celého Slovenska, ocenených v národnom kole súťaže, preskúmalo problematiku výrubov v ná-

rodnom parku, ochrany medveďov a minimalizácie odpadov. „Úlohou reportérov je preskúmať jednu z tém, získať o nej čo najviac informácií, vrátane obrazového a zvukového materiálu, svoje zistenia spracovať do reportérskeho výstupu a hotový článok, foto a video publikovať na webovej stránke programu“, povedal koordinátor programu Richard Medaľ. Pomoc pri spracovaní tém

Pado, odborník na problematiku odpadu z OZ Tatry. Súčasťou workshupu bolo aj vyhodnotenie 8. ročníka programu Mladí reportéri pre životné prostredie a odovzdanie cien reportérom oceneným v národnom kole súťaže.

Richard Medaľ

poskytli reportérom lektori workshupu Radovan Stoklasa (fotograf, TASR), Eva Mišovičová (novinárka, Trenčín), Marek Janičík (filmár a učiteľ z Novej Dubnice) a Juraj Rizman (foto a video editor Greenpeace CEE). S Mladými reportérmi pracoval aj filmár Erik Baláž, znalec Tatier a medveďov a Rudolf

Workshop je súčasťou kampane LITTER LESS podporenú Nadáciou Wrigley s cieľom zapojiť a vzdelávať deti a mladých ľudí o problematike odpadu a povzbudiť ich pozitívnym krokom. Slovensko je do kampane zapojené spolu s krajinami: Francúzsko, Nemecko, Rumunsko, Portugalsko, Izrael, Kanada a Kazachstan. Reportérsky workshop zorganizovalo Centrum environmentálnych aktivít v Trenčíne, ktoré organizuje environmentálny vzdelávací program Mladí reportéri pre životné prostredie (www.mladireporteri.sk). Program zastrešuje Špirála, sieť environmentálne-výchovných organizácií, www.spirala.sk.

Autor foto: Centrum environmentálnych aktivít

NESEPARUJ SA – SEPARUJ!

Veľké OLompijské finále

V poradí už piaty ročník projektu OLOMPIÁDA, ktorého cieľom je výchova tej najmladšej generácie k ochrane životného prostredia a k triedeniu odpadov, sa zavŕšil koncom júna na Hlavnom námestí v Bratislave. V školskom roku 2015/2016 sa doň zapojilo viac ako 21 tisíc žiakov a detí zo 112 materských, základných a špeciálnych bratislavských škôl. Organizátor podujatia - spoločnosť Odvoz a likvidácia komunálneho odpadu, a.s., (OLO) si miesto na OLompijské finále po prvýkrát vybral v centre mesta, aby k myšlienke „NESEPARUJ SA-SEPARUJ!“ pritiahol i dospelých.

Snahu spoločnosti OLO prišli podporiť aj členovia Olompijského výboru Adela Banášová, Lukáš Latinák a Daniel Hevier a pripojili sa k nim Thomas Puskailler, Martin Harich a etnobubnová skupina Rytmika, ktorá napriek dažďu roztancovala celé námestie. Zázračný automat divadla Teatro Tatro pripravil zábavu pre účastníkov, ale aj pre okoloidúcich Bratislavčanov, či turistov.

Tak ako po každý rok, aj tento, generálny riaditeľ spoločnosti OLO, a.s., Branislav Cimerman odovzdal cenu víťazom za celoročné úsilie pri zbere papiera a plastov. Víťaznou školou sa stala po štvrtýkrát ZŠ

Trnková 1 z Jaroviec, ktorá – čo do vyzbieraného množstva - bola aj víťazom v zbere odpadov z plastov a papiera. Na druhom mieste sa umiestnila Spojená internátna škola Svrčia a tretie miesto opäť získala Špeciálna škola Karpatská. Medzi ocenenými boli aj základná škola Ostredková, či Budatínska a najlepšou materskou škôlkou sa stala MŠ Dudvážska. Pobyt v škole v prírode sa žreboval z TOP desiatky OLOmpijskej tabuľky a získala ju MŠ Bulíkova. Tento rok dostali TOP zberači plastového odpadu aj špeciálnu cenu od spoločnosti NATUR-PACK a.s., a to v podobe jednodňového autobusového zájazdu za krásami prírody. „Nech vedia, že separovaním chránia prírodu,“ povedal riaditeľ spoločnosti NATUR-PACK, a.s., Michal Sebiň. V snahe podporiť úsilie väčšieho počtu škôl, náhodne tiež vyžrebovali piatich účastníkov podujatia, ktorým odovzdal cenu prezident Asociácie v odpadovom hospodárstve (APOH), Peter Krasnec a dodal, že víťazom je predsa každý, kto separuje.

Projekt OLOmpiády zaraďuje laická, ako aj odborná verejnosť medzi jedinečné svojho druhu, čo potvrdzujú aj dve ceny Zlatý mravec a 3. miesto v Enviro Oskarovi. Počas piatich ročníkov projektu deti vyzbierali viac ako 520 ton papiera a 90 ton odpadov z plastov a uskutočnilo sa množstvo podujatí, ktoré sa tešia obrovskému záujmu zo strany detí. Celoročný program OLOmpiády zahŕňa aj OLOmpijský filmový festival, OLOart, či mesiac exkurzií. Počas nich majú žiaci škôl, ale aj tí najmenší, možnosť zoznámiť sa s prácou zamestnancov OLO, s fungovaním spalovne, dozvedia

sa ako sa recykluje plastový odpad, či sklo priamo v spoločnostiach zaoberajúcich sa zhodnocovaním uvedených druhov odpadu. Z hľadiska environmentálnej výchovy majú význam i stretnutia s osobnosťami, ktoré majú zodpovedný postoj k životnému prostrediu. Veď vzory sú pre deti veľmi dôležité a nielen tie, ktoré majú doma v rodičoch. Neoceniteľnými pomocníkmi v projekte sú preto ľudia, ktorí ho podpo-

rujú: spisovateľ Daniel Hevier, hokejista Zdeno Cíger, kozmonaut Ivan Bella, kajakári bratia Hochschornerovci, cestovateľ Ľuboš Fellner, moderátori Adela Banášová a Vlado Voštinár, herci Lukáš Latinák a Petra Polnišová, filmový dokumentarista Pavol Barabáš, speváčka Misha, či Majk Spirit, ilustrátor Alan Lesyk a primátor Bratislavy Ivo Nesrovnal.

(rab/do)

SLOVENSKÝ
VODOHOSPODÁRSKY
PODNIK, š.p.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Sprietočnili Karloveské rameno

Realizácia projektu pomôže prírode aj vodnému zdroju Sihot'

Karloveským ramenom v Bratislave už bez prekážok prúdi Dunaj. Po rokoch príprav a približne siedmich týždňoch terénnych prác sa ho podarilo prepojiť s hlavným tokom rieky a sprietočniť ho tak v celej jeho dĺžke. Finálne úpravy, vrátane odbáňovania posledných prekážok, si začiatkom júna pozrel priamo na mieste minister životného prostredia László Sólymos.

Prietočnosť Karloveského ramena, ktoré dlhodobo nebolo dostatočne zavodnené, sa zvýši v priemere až o 94 dní v roku. Šéf envirorezortu vyzdvihol význam revitalizácie nielen z pohľadu ochrany prírody, ale aj vodného zdroja Sihot'. „Môžem s potešením konštatovať, že vraciame do Karloveského ramena život. Lepšie zavodnenie územia a samotné prúdenie vody prispieje ešte k vyššej kvalite a výdatnosti Vodného zdroja Sihot',“ uviedol minister L. Sólymos.

Sprietočnenie ramena pomôže obnoviť pôvodnú faunu a flóru. „Zlepší sa aj vodný režim v Karloveskom ramene, migrácia a rozmnožovanie rýb a vytvoria sa tu vhodné podmienky na hniezdenie vzácných druhov vtákov,“ priblížil Tomáš Kušík, predseda Bratislavského regionálneho ochranárskeho združenia (BROZ).

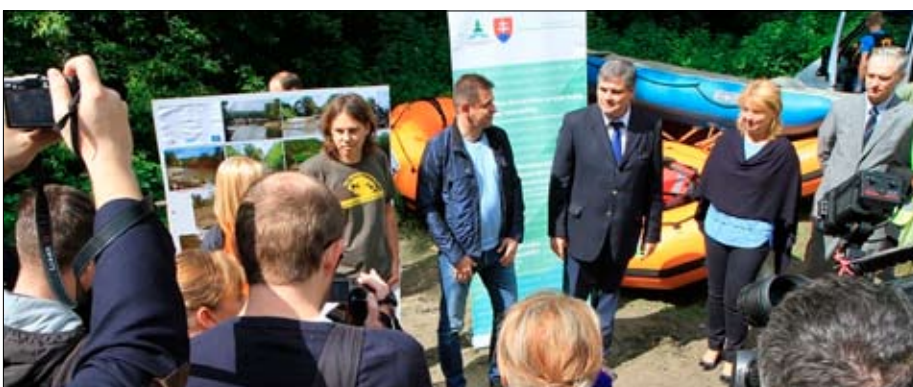
Na revitalizácii Karloveského ramena okrem ministerstva životného prostredia a BROZ participovala aj Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR), Slovenský vodohospodársky podnik (SVP) a Bratislavská vodárenská spoločnosť (BVS). „Tento projekt vnímam ako ukážku efektívnej spolupráce rezortu životného prostredia s tretím sektorom,“ skonštatoval minister životného prostredia L. Sólymos.

Práce na revitalizácii Karloveského ramena boli rozdelené na dve časti. Prvú etapu v roku 2014 financovala BVS a v rámci nej vodohospodári z SVP odstránili opevnenie na vtoku a zároveň prečistili krátky horný úsek ramena. V roku 2016 na tieto práce nadviazalo BROZ v rámci projektu Ochrana a obnova území NATURA 2000. Od polovice apríla ochranári v celom úseku ramena odstraňovali nánosy a umelé násypy, ktoré tvorili neprirodzené bariéry. Tento projekt za 84 tisíc eur bol financovaný z fondov Európskej únie, programu LIFE a rozpočtu ministerstva životného prostredia, ktoré financovalo polovicu nákladov.

(Odbor komunikácie MŽP SR,
Foto: MŽP SR)

Karloveské rameno a ostrov Sihoť boli v roku 2012 pre svoje prírodné hodnoty vyhlásené za chránený areál. Taktiež sú súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy a chráneného vtáčieho územia Dunajské luhy patriace pod európsku sieť chránených území NATURA 2000.

- ✦ VEPOS – SKALICA prevádzkuje aj technológiu na zhodnocovanie odpadového polystyrénu - 32
- ✦ Najdôležitejšie je zmeniť myslenie ľudí - 33
- ✦ Technika ochrany prostredia – TOP 2016 - 36
- ✦ Autosklá spracovávajú na sklený štrk rôznych frakcií - 38
- ✦ Mobilné protipovodňové zábrany - 40
- ✦ Našou prioritou bolo materiálové zhodnotenie - 42
- ✦ Význam osvetu a environmentálnej výchovy nepodceňujú - 45

Redakčná rada: Vojtech Ferencz (štátny tajomník MH SR), Juraj Dlhopolček, Viera Krakovská, Ján Líška, Ľubomír Šooš, Eleonóra Šuplatová, Marián Strýček, Ján Oleksák, Vladimír Taraba, Peter Šírca, Michaela Popikova a Adriana Tantošová.

VEPOS – SKALICA prevádzkuje aj technológiu na zhodnocovanie odpadového polystyrénu

- Odpady z polystyrénu majú nízku objemovú hmotnosť. Náklady na ich úpravu a najmä prepravu sú veľmi vysoké a tak nakladanie s nimi spôsobuje problémy predovšetkým ekonomické. K ich doriešeniu prispel projekt s názvom Intenzifikácia zberu a úpravy polystyrénového odpadu, ktorý sumou 31 800 eur podporil Recyklačný fond," povedala nám Mgr. Anna Starychová, manažérka odpadového hospodárstva VEPOS-SKALICA, s.r.o. Z jej vyjadrenia vyplýva, že k prínosom realizácie projektu patrí teda nárast environmentálne vhodným spôsobom využívaných odpadových komodít, znížená miera čerpania pôvodných surovín a zníženie vytvárania divokých skládok odpadu. Novú technológiu spustila spoločnosť VEPOS-SKALICA do prevádzky koncom roka 2013. Odpadový EPS musí prejsť dvomi základnými operáciami: triedením a lisovaním. Pri triedení sa postupuje podľa stupňa znečistenia odpadového EPS, ktoré vyplýva z jeho prvotného určenia. Napríklad obalové materiály bývajú polepené rôznymi papierovými alebo plastovými štítkami, lepiacimi pás-

kami apod. Pri polystyrénových doskách použitých na stavbe alebo z búrania, ide o znečistenie tmelom, betónom, maltou, asfaltovanými pásmi, sádkokartónom. Následne sa materiál lisuje. Výsledným produktom je 80 cm zlisovaný blok EPS. Tieto bloky sa potom drvia a spracovávajú do

regranulátov, z ktorých sa vyrábajú obalové materiály a výrobky do stavebného priemyslu. Mesačne tak v Skalici spracujú cca 450-500 kg polystyrénových odpadov nielen zo Skalického regiónu, ale aj z okresov Senica a Myjava.

(rab)

**Informačný systém odpadového hospodárstva bude efektívny,
ak bude stáť na pilieroch povinnosti a jednoduchosti**

Najdôležitejšie je zmeniť myslenie ľudí

**Počas existencie Recyklačného fondu získala podporu na projekty
drvivá väčšina autorizovaných spracovateľov starých vozidiel**

Minimalizovať negatívne environmentálne vplyvy v rámci celého životného cyklu automobilu - to je jeden z dlhodobých strategických cieľov, ktoré sa snaží presadiť v praxi Zväz automobilového priemyslu SR (ZAP SR). Podrobnejšie o tom, ako sa na Slovensku darí využívať „štvorkolesových tátošov“, ktorí už doslúžili a predstavujú cenný zdroj druhotných surovín, ako i o tom, akým spôsobom podporoval Recyklačný fond počas svojej existencie spracovanie starých vozidiel, či o ďalších otázkach súvisiacich s rozvojom automobilizmu a životným prostredím hovoríme v nasledujúcom rozhovore s Ing. Pavlom Prepiakom – viceprezidentom ZAP SR a generálnym riaditeľom Summit Motors Bratislava, spol. s r.o., ktorá je predajcom automobilov značky Ford. Do Správnej rady Recyklačného fondu bol P. Prepiak menovaný ministrom hospodárstva SR na návrh reprezentatívneho združenia zamestnávateľov za sektor vozidiel. Pôsobí v nej od vzniku Recyklačného fondu.

Koľko starých vozidiel sa ročne na Slovensku v priemere vyskytne?

- Závisí to od situácie. Napríklad v roku, kedy sa zaviedlo šrotovné, sa na Slovensku spracovalo vyše 73 000 starých vozidiel. V ďalších rokoch sa počet spracovaných vozidiel pohyboval okolo 35 000. No situácia sa zmenila, keď sa tzv. poslanceckou novelou z roku 2013 umožnilo, že pri odhlásení vozidla z evidencie už netreba predložiť doklad od spracovateľa o tom, že staré auto bolo odovzdané na zhodnotenie. Stačilo dať čestné prehlásenie o neexistencii starého vozidla. Nielen ZMOS, ale aj Zväz automobilového priemyslu SR považovali takúto zmenu zákona za krok späť. Auto sa nestrafí, nie je ihla v kope sena. Znenie umožnilo, aby sa vozidlá vyhlásili za neexistujúce a rozobrali v rozpore s ekologickým spracovaním odpadu. V podstate sa vozidlo rozobralo a čo sa dalo speňažiť, to tzv. „špekula-

Ing. Pavol Prepiak

tívni rozoberači“ speňažili. Tam kde za časť vozidla dostali zaplatené (napr. kovy) získali prostriedky. Tá časť odpadu zo starého vozidla, za likvidáciu ktorej treba zaplatiť (napr. nebezpečné látky a kvapaliny, plasty, sklo, textil, guma apod.) sa niekde „stratila“.

Zmenu v zákone, ktorý platil do konca minulého roku, využili teda mnohí „špekulanti“. Odhadujeme, že „vďaka nej“ sa ročne „stratilo“ na Slovensku približne 7000 vozidiel.

Problémy, ktoré priniesla tzv. automobilová novela, mal vyriešiť nový zákon o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť od začiatku tohto roka...

- Aj keď nový zákon nezrušil možnosť majiteľa nechať si staré vozidlo po jeho odhlásení z evidencie, stanovil sadzby poplatkov za

jeho ponechanie tak, že špekulatívne ponechanie si takéhoto starého auta sa nevypláti. Potvrdzujú to aj najnovšie údaje z informačného systému, ktoré potvrdzujú, že vyše 98 % starých vozidiel smeruje na zhodnotenie.

V Recyklačnom fonde sa od jeho vzniku vytvárali zdroje aj z recyklačných poplatkov, ktoré platí pri kúpe nového auta jeho majiteľ. Časť z nich získavali spracovatelia starých vozidiel. Koľko prostriedkov získali za jedno vozidlo?

- Počas existencie Recyklačného fondu mohli spracovatelia starých vozidiel získať príspevok od 5 do 20, v niektorých rokoch aj 25 euro za jedno vozidlo. Výška príspevku závisela od miery zhodnotenia. Okrem toho každý autorizovaný spracovateľ mohol

predložiť aj individuálny projekt na skvalitnenie procesu spracovania, ktorý vykonáva. Na Slovensku je v súčasnosti 47 autorizovaných spracovateľov. Takmer všetci, ktorí pracujú viac ako 3 roky, získali aj podporu na predložené projekty.

Aké najvýznamnejšie projekty podporil Recyklačný fond zo sektora vozidiel?

- Každý projekt mal svoj význam a prínos, preto vybrať jeden alebo dva ako najvýznamnejšie, by nebolo podľa môjho názoru objektívne. Ja osobne som bol rád, keď boli na schválenie predložené dve skupiny projektov. Konkrétne buď žiadosti na podporu inovačných technológií alebo projekty, ktorých cieľom bolo poskytnúť lepšiu službu občanovi - či už išlo o odťahové vozidlá, separačné nádoby a podobne.

Na aké priority sústredil sektor vozidiel v ostatných rokoch svoju činnosť?

- V posledných rokoch k prioritám sektora patrilo práve skvalitnenie zvozu a zvyšovanie miery zhodnotenia, aby sa na Slovensku podarilo plniť percentá zhodnotenia stanovené v príslušnej európskej smernici.

Podporil sektor vozidiel zo svojich zdrojov aj projekty obcí?

- Zdroje sektora starých vozidiel patrili dlhodobo k najvyšším v Recyklačnom fonde, a tak sme prirodzene poskytovali z tohto sektora značné množstvo prostriedkov aj obciam na podporu triedenia odpadov. A to či už v rámci tzv. viackomunitných projektov obcí alebo združení obcí, ktoré boli zamerané na nákup kontajnerov, zberovej techniky, budovanie zberných dvorov a pod., alebo určitou účasťou sa sektor podieľal aj na vyplácaní obligatórnych príspevkov za preukázateľne vytriedený a na zhodnotenie odovzdaný odpad. Sektor vozidiel taktiež podporil viacero projektov zameraných na výskum, propagáciu myšlienok separácie a recyklácie, atď.

Hoci o potrebe triediť odpad sa veľa hovorí a na rozvoj triedenia sa vynaložili značné finančné prostriedky nielen z Recyklačného fondu, ale aj z Environmentálneho fondu a fondov EÚ, na Slovensku je stále najvyužívanejším spôsobom nakladania s komunálnym odpadom jeho ukladanie na skládky a objem vytriedeného komunálneho odpadu je stále nízky. Navyše, čísla štatistík sú nepresné, z vyjadrení predstaviteľov MŽP SR vyplýva, že sa pod nepresnosť podpisujú tzv. virtuálne potvrdenky a pod. Kde vidíte najväčšie rezervy?

- Jednoznačne v postoji k problematike odpadov. Zmeniť myslenie nie je jednoduché a nedá sa táto zmena uskutočniť zo dňa na deň, nech by existoval sebalepší zákon o odpadoch.

Poplatky za zber, zvoz a uloženie odpadu sa nezvyšujú, lebo starostovia a primátori nechcú zaťažovať obyvateľov ďalším

nárastom výdavkov, ale na druhej strane mnohým občanom je ľahostajné, čo je za dverami ich bytu, či za plotom ich domu. Celý proces triedenia a zhodnocovania odpadu však niečo stojí. A keďže to nechcel platíť občan, tak pri koncipovaní nového zákona o odpadoch sa hľadala iná cesta. Financovať systém triedenia a zhodnocovania budú výrobcovia buď sami, alebo prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov. Občan zaplatí len za to, čo sa nevyseparuje a čo zostane v komunálnom odpade. Hoci ešte nejaký čas potrvá, kým sa ciele novej právnej normy prejaví v každodennom živote, a kým sa niektoré sporné ustanovenia odstránia alebo sa v niektorých častiach bude optimalizovať, občanov treba neustále presviedčať, že triediť odpad sa im vyplatí. Aj malý posun v myslení a postojoch každého z nich môže priniesť viditeľné výsledky.

Vytvorenie a sprevádzkovanie informačného systému starých vozidiel patrí k úspešným projektom, ktoré podporil Recyklačný fond. Aké sú prínosy jeho fungovania?

- Tým, že je systém postavený na princípe povinnosti a jednoduchosti, umožňuje sledovať „osud“ každého vyradeného vozidla. Jeho majiteľ musí pri odhlásení z evidencie predložiť záznam vytvorený spracovateľom, že ho dal na spracovanie. Existuje aj druhá možnosť, vyhlásiť vozidlo za neexistujúce, ale poplatky stanovené v novom zákone sú – ako som už spomínal – vysoké.

Evidenčný on-line systém prevádzkuje ZAP SR spoločne s MŽP SR a v spolupráci s MV SR. Skúsenosti s jeho vybudovaním a prevádzkovaním by mohli byť inšpiráciou aj pri vytváraní celoslovenského informačného systému o odpadoch, ktorý sa má podľa zákona vybudovať.

Lenže vybudovanie informačného systému v odpadovom hospodárstve SR je stále len hudbou budúcnosti, hoci bývalé vedenie MŽP SR viackrát avizovalo, že v polovici tohto roka by už mal fungovať...

- Už pri príprave nového zákona o odpadoch sme sa za ZAP SR zúčastňovali na mnohých diskusiách o jeho znení. Vždy sme deklarovali, že paragraf o vytvorení celoslovenského informačného systému považujeme za chrbticu celého zákona. Na základe skúseností s našim systémom sme viackrát zdôrazňovali, že musí stáť na spomínaných princípoch jednoduchosti a povinnosti. Údaje v ňom musia byť overiteľné a jednoznačné. Osobne si myslím, že bez chrbtice bude zákon v mnohých oblastiach ťažko vykonateľný. A čím neskôr sa informačný systém uvedie do praxe, tým ťažšie a neskôr možno očakávať napĺňanie cieľov celého zákona.

Okrem vybudovania spomínaného informačného systému Recyklačný fond od svojej existencie teda podporil desiatky projektov, ktoré prispeli k tomu, aby na Slovensku bol dostatok kapacít na zhodnotenie starých vozidiel, a aby SR mohla plniť záväzky obsiahnuté v smernici EP a Rady 2000/ 53 ES. Tá stanovuje aj pre Slovensko povinnosť od roku 2015 zhodnotiť až 95 percent hmotnosti každého starého vozidla. Dosiahli sme tento cieľ?

- Slovensko je schopné túto úroveň dosahovať. Existujú síce ešte problémy s niektorými materiálmi (napr. molitanmi z autosedačiek, s niektorými druhmi kombinovaných materiálov, textílií, opotrebovaných pneumatík, sklom s fóliou a pod.) no som optimista, verím, že aj po rozbehnutí nových vzťahov a doladení legislatívy, by sa na trhu malo nájsť riešenie aj pre takéto špecifické druhy odpadov.

Vy ste členom Správnej rady Recyklačného fondu od jeho vzniku a zastupujete v nej práve dovozcov a výrobcov au-

tomobilov. Ako hodnotíte význam jeho pôsobenia na Slovensku?

- Recyklačný fond mal určite význam, lebo pomohol naštartovať recyklačný priemysel a investovanie v odpadovom hospodárstve. Tiež aj triedenie a zber určitých odpadových komodít. Otázne je však len, či nemal mať trochu inak vytvorené podmienky na svoju činnosť, najmä po vstupe SR do EÚ, kedy sa rozprúdili diskusie o jeho prínosoch. Myslím si, že sa malo trochu inak diskutovať, lebo priebeh týchto diskusií sa podpísal skôr pod negatívne vnímanie Recyklačného fondu. Navyše, diskusie neriešili ale odsúvali riešenie viacerých otázok, ktoré súviseli s fondom.

Akým spôsobom sa výrobcovia a dovozovia „postarajú“ o likvidáciu starých vozidiel po zániku Recyklačného fondu?

- K 1. 7. 2016 získali autorizáciu traja výrobcovia vozidiel na individuálne plnenie povinností a autorizáciu získalo aj združenie Auto Recycling organizácia zodpovednosti výrobcov. To má 21 členov zo strany výrobcov a dovozcov automobilov. Tí, ktorí sú členmi Auto Recycling majú podpísané zmluvy so združením a som presvedčený, že uvedená organizácia bude zárukou plnenia všetkých povinností, ktoré stanovuje zákon. Podarilo sa znížiť tzv. recyklačné poplatky. Doposiaľ bola výška poplatku 66,39 eur (v minulosti ešte vyššia) a plynula do Recyklačného fondu. Auto Recycling ju znížil na 30 eur, čiže o viac ako polovicu.

Na pôde EK a EP sa už dlhší čas diskutuje o novej smernici, ktorá uvažuje o tom, že od roku 2020 by výrobcovia áut mali rešpektovať radikálne zníženie noriem na objem vypúšťaných emisií vo výfukových plynoch. Ako sa k týmto návrhom stavia ZAP SR a jeho členovia?

- Priebeh týchto diskusií – žiaľ – často prezrádza, že mnohí diskutujúci ani nevedia, o čo ide, nechápu súvislosti, len navrhujú znížovanie emisií. Predstavitelia výrobcov už dlhšie upozorňujú a na pôde Európskej

komisie vysvetľujú, že vedľa vyrobiť aj autá s nízkymi emisiami, alebo dokonca so žiadnymi ako v prípade elektromobilov. No ich cena nie je konkurencieschopná. Takže takéto autá by sa jednoducho nepredávali alebo predávali veľmi málo.

Hoci automobilová doprava nemá veľkým dielom prispievať k emisiám, ktoré sa podpisujú pod klimatické zmeny, predsa len rozvoj elektromobility je stále pomalý. Na Slovensku takmer žiadny. Neuvažuje ZAP SR s predložením návrhov na podporu tých, ktorí sa rozhodnú kúpiť si elektromobil?

- V súčasnosti v takmer dvoch tretinách krajín EÚ existuje nejaká forma podpory elektromobility. Na túto tému aj ZAP SR už dlhšiu dobu diskutuje s predstaviteľmi ministerstiev hospodárstva, dopravy a financií. Na stole boli aj konkrétne návrhy viacerých foriem podpory. V tomto smere som stále optimista a verím, že sa podarí dospieť k dohode a aj Slovensko začne podporovať rozvoj e-mobility.

Aj v uplynulých dňoch zverejnili niektoré médiá informáciu, že výrobca automobilov Ford vo všetkých svojich prevádzkach dospel k nulovému odpadu. Keďže pôsobíte v spoločnosti, ktorá je dovozcom a predajcom áut tejto značky, aké ďalšie významné opatrenia výrobca automobilov prijal a realizoval v ostatnom období, aby zosúladiť svoju činnosť s myšlienkami trvalo udržateľného rozvoja?

- Áno, Ford of Europe sa podarilo dosiahnuť nulovú produkciu odpadu z výroby určeného na skládky vo všetkých jej výrobných závodoch v Európe. Tým kleslo množstvo odpadu, ktorý končil na skládkach, v porovnaní s rokom 2011 až o 6 000 ton za rok – čo sa rovná množstvu odpadu, ktorý za rok vyprodukuje mesto s 12 500 obyvateľmi, za 1,2 milióna vozidiel, ktoré každoročne vyrobí automobilka Ford v Európe.

(rab)

Technika ochrany prostredia – TOP 2016

Automobilový priemysel hybnou silou slovenského hospodárstva

-Jedným z hlavných cieľov nového zákona o odpadoch, ktorý vstúpil do platnosti od začiatku tohto roku, je zvrátiť nelichotivý stav v slovenskom odpadovom hospodárstve. Hoci európska rámcová smernica o odpadoch považuje v stanovenej hierarchii spôsobov nakladania s odpadom skládkovanie za najnevhodnejší spôsob, v SR je stále najpoužívanější. Z celkového množstva vyprodukovaného komunálneho odpadu za rok, čo predstavuje 1,8 milióna ton, sa na skládky ukladá až 66%," povedal počas

plenárnej časti medzinárodnej konferencie Technika ochrany prostredia - TOP 2016 štátny tajomník ministerstva životného prostredia Boris Susko. Vo svojom prejave hovoril aj o tom, že nový zákon prispeje k lepšiemu materiálovému a energetickému zhodnocovaniu odpadov. Ďalej spomenul aj najzásadnejšie zmeny, ktoré prinášajú nové právne úpravy - zákon o IPKZ a o ochrane ovzdušia. Tie spolu so zákonom o odpadoch otvárajú priestor pre zavádzanie moderných BAT technológií, inovácií

a prispejú k naplňaniu myšlienok stanovených v pripravovanom balíčku obehového hospodárstva.

Dať šancu alternatívnym pohonom

V poradí už 22. ročník medzinárodnej konferencie Technika ochrany prostredia - 2016 sa opäť uskutočnil v Častej Papierničke. Toto podujatie organizuje Strojnícka fakulta Slovenskej technickej univerzity v Bratislave v spolupráci s MŽP SR. V plenárnej časti po-

dujatia, ktorá sa konala v prvý zo štyroch rokovacích dní, vystúpil aj prezident Zväzu automobilového priemyslu SR Juraj Sinay. Ten najskôr v stručnosti zhrnul výsledky rozvoja automobilovej výroby na Slovensku. V roku 2015 sa podľa jeho slov vyrobilo v SR vyše 1 milióna áut a export tvoril vyše 26 miliárd eur. Automobilový priemysel zamestnáva 125000 ľudí a ďalších vyše 107 tisíc pracuje v subdodávateľských organizáciách. Výrobcovia a dovozcovia automobilov si však podľa slov J. Sinaya uvedomujú svoju zodpovednosť za celý životný cyklus vozidiel. Značnú časť prostriedkov vynakladajú ročne na výskum a vývoj, aby minimalizovali vplyv výroby automobilov, ich používania a tiež, aby tie vozidlá, ktoré „dožili“ bolo možné v čo najväčšej miere využiť ako druhotnú surovinu. Práve minimalizácia negatívnych environmentálnych vplyvov v rámci životného cyklu automobilu je jedným zo strategických cieľov ZAP SR. Ďalším je podpora predaja vozidiel s alternatívnymi zdrojmi energie – či už ide o plyn, elektrinu, v budúcnosti aj vodík a pod. No záujem o kúpu elektromobilov alebo vozidiel na plyn treba – podľa slov J. Sinaya – jednak podporiť a tiež hľadať a vyvinúť také materiály a technológie, aby boli nové vozidlá recyklovateľné. Treba dať šancu alternatívnym pohonom, a preto treba podporiť odborníkov,” zdôraznil na záver J. Sinay.

Nový zákon o odpadoch

Práve téma alternatívnych pohonov bola aj jednou z ťažiskových tém konferencie. Samostatná sekcia sa tiež venovala odpadom z automobilového priemyslu. Zazneli v nej prednášky o recyklácii ľahkej frakcie automobilov, o elektromobilite a jej vplyve na budúcu energetiku a dopravu, o vyradených pneumatikách a možnosti ich využitia a pod. Počas troch dní si záujemci vypočuli v jednotlivých sekciách desiatky ďalších zaujímavých prednášok. Tie boli zamerané na obnoviteľné zdroje energie i na zhodnocovanie stavebného odpadu. Keďže objem stavebného odpadu z roka na rok narastá, odborníci aj v diskusiách upozornili na skutočnosť, že na recykláciu treba myslieť už pri návrhoch budov. Skúsenosti s nakladaním so stavebným odpadom a s odpadom z demolícií v okolitých krajinách mohli byť v mnohom inšpiráciou k tomu, aby sa aj na Slovensku začal stavebný odpad vo väčšej miere využívať ako zdroj druhotných surovín. V sekciách, ktoré boli zamerané na ochranu a tvorbou životného prostredia obsah mnohých prednášok bol práve v kontexte s novým zákonom o odpadoch. Účastníci konferencie si tak mohli vypočúť príspevky napr. o úlohe koordinčných centier v modernom odpadovom hospodárstve v SR, o najnovších trendoch nakladania s komunálnym odpadom, či o výzvach, ktoré stoja nielen pred Slovenskom, ale aj pred ďalšími členskými krajinami EÚ v súvislosti so zámerom vybudovať obchodné hospodárstvo.

Ceny TOP 2016

Už tradične bolo súčasťou programu konferencie aj odovzdávanie Cien TOP 2016 v nasledujúcich kategóriách: Environmentálna technológia, Študentská práca a Progresívna idea.

Cenu v kategórii **ENVIRONMENTÁLNA TECHNOLÓGIA** udeľuje dekan strojníckej fakulty v Bratislave, doc. Ing. Branislav Hučko, PhD.

- 3. miesto získala firma Kovozer s.r.o., za technológie komplexného spracovania odpadov z automobilového priemyslu.
- 2. miesto získala firma Rataj – za výskum, vývoj a výrobu bezosových dopravníkov.
- 1. miesto získala GB Energy Holding s.r.o. za inovatívny prístup k transformácii stavebných odpadov do certifikovaných výrobkov.

V kategórii **ŠTUDENTSKÁ PRÁCA** cenu udeľuje Zväz automobilového priemyslu SR. Do súťaže sa prihlásilo celkovo 22 kvalitných inžinierskych prác zo slovenských univerzít.

- 3. miesto získal Bc. Martin Mesaroš za prácu: Energetická výroba - Gabčíkovo (Fakulta architektúry, Slovenskej technickej univerzity v Bratislave).
- 2. miesto získala Bc. Anna Badidová za prácu: Vytvorenie matematického modelu korelácie subjektívnych a objektívnych metód hodnotenia kvality zvuku v interiéri automobilu (Strojnícka fakulta, TU v Košiciach).
- 1. miesto získal Bc. Patrik Kuruc za prácu: Využitie ozónu pri recyklácii odpadov a získavaní deficitných kovov (Hutnícka fakulta, TU v Košiciach).

Tretou kategóriou, v ktorej sa udeľuje cena TOP 2016, je **PROGRESÍVNA IDEA**. Cenu udeľuje ministerstvo životného prostredia SR. Poslaním ceny je motivovať nové progresívne myšlienky pri návrhu technológií a konštrukcií strojov. Celkovo bolo do tejto kategórie zaradených 82 príspevkov zo 7 štátov, pričom podmienkou zaradenia do súťaže bola aktívna prezentácia idey na konferencii TOP 2016.

- 3. miesto - Miroslav Richter s témou práce - Nežiadoucí odpad.
- 2. miesto - Andrea Mišková s témou práce - Využitie odpadov z povrchovej úpravy hliníka pri čistení odpadových vôd.
- 1. miesto - David Ruessmann – Waste incineration bottom ash: A valuable source of non-ferrous metals.

Autosklá spracovávajú na sklený štrk rôznych frakcií

Investície do nových technológií sú jedinou cestou k zvýšeniu konkurencieschopnosti

„Spoločnosť KOVOZBER, s.r.o., Spišská Nová Ves sa od roku 2011 začala zaoberať aj spracovaním starých vozidiel. Hlavným impulzom boli inšpirácie v zahraničí. Na rôznych veľtrhoch a výstavách, ktoré navštevujeme, sme videli, ako sa má správne staré auto spracovať tak, aby sa chránilo životné prostredie, a aby sa využitím druhotných surovín šetrili prírodné zdroje surovín a energií,“ povedal nám generálny riaditeľ spoločnosti KOVOZBER, s.r.o., Spišská Nová

Ves – Ing. Ľubor Pavlík. Doposiaľ spracovali cca 2500 starých vozidiel a ročne spracujú v priemere 400 kusov.

Ako prebieha samotné spracovanie?

„Vozidlo je po prevzatí odstavené na špeciálnej ploche, kde sa z neho odsajú všetky prevádzkové kvapaliny a odoberie batéria (ide o nebezpečné odpady), potom pokračuje na selektívnu demontáž, kde sa

jednotlivé diely triedia podľa druhov odpadov a odchádzajú na ďalšie spracovanie - vo veľkej miere aj u nás,“ vysvetlil Ľ. Pavlík. Železné aj neželezné kovy a rôzne druhy plastov a pneumatiky z vozidiel tu totiž spracovávajú až do formy granulátu. Vypláca sa takýto náročný systém? „Odberatelci už požadujú čoraz vyššiu kvalitu dodanej suroviny a na základe toho úplne iný princíp triedenia a úpravy. To, že dokážeme odseparovať rôzne druhy kovov a zároveň

zmeniť ich stav, má viacero prínosov. Zlepšuje sa kvalita druhotnej suroviny a znižujú náklady na prepravu do závodov, čo je pre konečného spracovateľa zaujímavejšie. Lebo napríklad do kamióna nevojde 5 ton, ale príde plne vyťažený 23 tonový kamión.

Spracovávajú aj autosklá

Autosklá patria k odpadovým komoditám, s ktorými majú spracovatelia starých vozidiel roky veľký problém. Hoci Recyklačný fond podporil projekt ich recyklácie pri Trnave, náklady na prepravu z väčších vzdialeností od Trnavy sú tak vysoké, že mnohým sa vypláca radšej zaplatiť za uloženie autoskiel na skládky. Preto sa v KOVOZBERE rozhodli vyriešiť aj tento problém. Projekt na vybudovanie ďalšej technológie podporil aj Recyklačný fond. „Toto zariadenie dokáže spracovať všetky druhy skiel, teda nielen sklá z automobilov, ale aj takzvané drôtené sklá, sklá zo slnečných kolektorov, ale aj obyčajné sklá zo starých okien a dverí, ako aj komunálny zber skla. Kapacita technológie je 2,5 t/hod. a sme schopní spracovávať akékoľvek typy autoskiel od všetkých producentov, či už z prvovýroby alebo od servisov,“ dodal Ľ. Pavlík.

Skló sa spracováva rozličnými typmi drvičov, kde dochádza k omieľaniu, a tým k otupovaniu hrán ako aj k oddeľovaniu mechanických častíc. Mechanické častice sa rozdeľujú na základe merných hmotností, pomocou vzduchovej a magnetickej separácie. Výsledným produktom je

sklený štrk oblých hrán rôznych frakcií, ktorý sa dá použiť na viaceré účely. Okrem jeho využitia v sklárňach, je to napríklad v záhradníctve a pod.

Dosahujú 95% - nú mieru zhodnotenia

V KOVOZBERE, s.r.o. Spišská Nová Ves nemajú dnes problém ani so zhodnotením ďalších súčastí starých vozidiel. Sedadlá a textilie dodávajú špecializovanej firme v Trnave, niektoré plasty spracovávajú sami a ostatné odoberá firma v Poprade. „V súčasnosti dosahujeme 95%-nú mieru zhodnotenia staré-

ho vozidla. A to aj vďaka podpore projektov nielen z Recyklačného fondu, ale aj z fondov EÚ. Bez tejto pomoci by v dnešnej dobe investovanie do nových technológií bolo veľmi problematické,“ povedal Ľ. Pavlík a dodal, že chystajú aj robotický bager (manipulátor na úplne strojové rozbieranie starých vozidiel) a budujú aj minilinku na spracovania autokatalyzátorov. „Ako som už povedal, bez investícií iná cesta do budúcnosti neexistuje. Ak chceme uspieť na čoraz náročnejších trhoch, musíme byť konkurencieschopný,“ zdôraznil Ľ. Pavlík

(rab)

Práve pomaly stúpajúcu vodu demonštroval test v Častej-Papierničke.

Mobilné protipovodňové zábrany

Účinná ochrana pred pomaly stúpajúcou vodou a zároveň efektívne zhodnotenie plastového odpadu

Účastníci medzinárodnej konferencie Technika ochrany prostredia - TOP 2016 si so záujmom pozreli aj mobilné protipovodňové zábrany, ktorých využitie testovali priamo v areáli zariadenia Častá-Papiernička, kde sa tradičné podujatie uskutočnilo. Mobilné zábrany vyvinul CHEMOSVIT ENVIRONCHEM, a.s., Poprad v spolupráci so Strojníckou fakultou STU v Bratislave a s Konštruktou Industry, a.s. Za zrealizovanie myšlienky získali aj Národnú podnikateľskú cenu za životné prostredie 2015 v kategórii Produkt. Výroba stien z recyklovaného plastu bola súčasťou riešenia projektu, ktorý finančne podporil Recyklačný fond. Jeho cieľom bolo nájsť spôsob využitia ťažko recyklovateľného plastového odpadu, napríklad aj zo starých vozidiel.

Protipovodňové zábrany tvoria sténové prvky s hmotnosťou okolo 21 a pol kg,

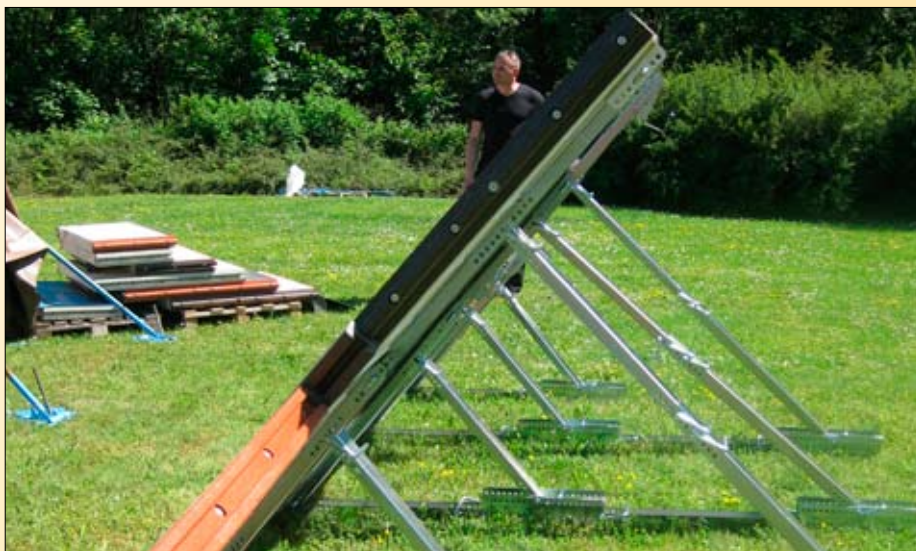

rozmerov 1x1 meter a hrúbky okolo 8 cm. Z jednej strany je doska hladká, z druhej je drážkovaná. Vyvíjali sa aj bočné úchyty, ktorými by sa tieto steny dali na seba naviazať a tiež, aby ich bolo možné vzájomne pootočiť a tak vytvoriť oblúk. Steny sú aj výškovo nastaviteľné, aby mohli kopírovať terén. „Mobilné protipovodňové zábrany z recyklovaného plastu sú oveľa praktickejšie, ako doteraz často využívané vrecia s pieskom, alebo plechové protipovodňové steny, ktoré vyžadujú ukotvenie v zemi. Oproti nim sú aj o polovicu lacnejšie. Tieto zábrany sú určené na pomaly stúpajúcu vodu, čiže nie sú určené na vysoko dynamické prívalové vlny. V súčasnosti evidujeme rôzne oblasti v rámci Slovenska a Európy, kde by protipovodňové zábrany bolo možné využiť,“ povedal Ing. Juraj Ondruška, PhD., hlavný konštruktér projektu. Dodal tiež, že mobilné protipovodňové zábrany môžu použiť mestské časti aj obce. Takýmto systémom by mohli byť vybavené aj hasičské a záchranné služby, ktoré by operatívne zabezpečovali ich stavbu v povodňami ohrozených oblastiach.

Aplikácia stavebnicového systému nie je výlučne len pre protipovodňovú ochranu, ale je možné z neho budovať aj povrchové zásobníky na kaly, na vodu a pod.

Ako vyplynulo z vysvetlenia J. Ondrušku, mobilné protipovodňové zábrany už prešli sériou testov a sú pripravené do sériovej výroby. Predpokladom ich výroby je však masívnejší záujem. Ak majú byť na trhu konkurencieschopné z hľadiska ceny a ich výroba efektívna, musia sa vyrábať vo väčších množstvách.

(rab/do)

**Na Slovensku sú vybudované dostatočné kapacity
na zhodnotenie opotrebovaných pneumatík**

Našou prioritou bolo materiálové zhodnotenie

**Recyklačný fond zohral veľmi významnú úlohu v oblasti
ochrany a tvorby životného prostredia**

Na Slovensku pribudne na cestách ročne desaťtisíce áut. Životnosť ich pneumatík je však podstatne kratšia ako životnosť samotných vozidiel. Navyše, treba na zimu vymeniť letné pneumatiky za zimné a na jar naopak. Pneumatiky, ktoré už dožili, by však v žiadnom prípade nemali smerovať na skládky odpadov, lebo predstavujú cennú druhotnú surovinu. O tom, ako sa opotrebované pneumatiky recyklujú, kde ich možno odovzdať, ako aj o ďalších otázkach súvisiacich so zberom a zhodnotením tejto odpadovej komodity hovoríme v nasledujúcom rozhovore s prezidentom Združenia podnikateľov regiónu Púchov – Doc. Ing. Vladimírom Tarabom, Phd. Do Správnej rady Recyklačného fondu bol menovaný ministrom hospodárstva SR na návrh reprezentatívneho združenia podnikateľov.

Koľko opotrebovaných pneumatík sa ročne na Slovensku v priemere vyskytne?

- Exaktné číslo sa nedá povedať, lebo sa každoročne mení. Závisí to od viacerých faktorov. Napríklad od počasia, od toho, aká je silná a dlhá zima, keď vodiči „prezúvajú“ autá z letných pneumatík do zimných pneumatík a naopak. Veľa autoplášťov sa kupuje dnes cez internetový predaj a ten žiaľ, nie je podchytený, takže naozaj nemôžeme hovoriť o presných číslach. Odhadujeme, že ročne sa na Slovensku vyskytne okolo 30 – 40 tisíc ton opotrebovaných autoplášťov. V niektorých rokoch to bolo aj viac.

Vy používate termín autoplášť a nie pneumatika. Aký je rozdiel medzi opotrebovanou pneumatikou a opotrebovaným autoplášťom?

- Správnejší je výraz autoplášť, lebo pneumatiku tvorí ráfik, autoplášť, ventil, vzduch atď., pričom príslušné ustanovenia starého, ale aj nového zákona o odpadoch sa týkajú len jednej časti – samotného autoplášťa.

Doc. Ing. Vladimír Taraba, Phd.

Aké množstvo opotrebovaných pneumatík sa na Slovensku ročne zhodnotí?

- Ročne sa zhodnotí okolo 95 - 97% všetkých opotrebovaných autoplášťov, ktoré sa dostanú do triedeného zberu.

Aké najvýznamnejšie projekty podporil Recyklačný fond zo sektora opotrebovaných pneumatík od jeho vzniku?

- K najvýznamnejším projektom patrí podpora technológie na materiálové zhodnocovanie pneumatík, ktorú vybuďovala spoločnosť V.O.D.S., a.s., Košice, v súčasnosti ju prevádzkuje spoločnosť AVE SK odpadové hospodárstvo, s.r.o. Z ďalších projektov

spomeniem ešte projekty spoločnosti Dron Industries, s.r.o. K významným projektom treba zaradiť aj projekty na podporu systému celoslovenského zberu opotrebovaných pneumatík.

Akým spôsobom sa vlastne opotrebované pneumatiky zhodnocujú?

- Technologických postupov je viacero. Veľa závisí od opotrebovania autoplášťa. Z neho sa vyseparuje oceľ, textil a následne sa autoplášte drvia na granulát s určitou hrúbkou zrna. Takýmto spôsobom zhodnocujú autoplášte v spomínanej spoločnosti AVE SK. Fyzikálne a chemické vlastnosti

na projektoch propagácie, podpory vedy, výskumu a pod., na ktorých tiež participovali aj ostatné sektory fondu.

Na aké priority sústredil sektor opotrebovaných pneumatík v ostatných rokoch svoju činnosť?

- Na Slovensku sú vybudované zhodnocovacie technológie s kapacitou okolo 60 tisíc ton. Ak teda zoberieme do úvahy spomínaný fakt, že ročne sa vyskytne okolo 30 - 40 tisíc ton opotrebovaných pneumatík, tak kapacity sú dostatočné a sú schopné spracovať aj opotrebované autoplášte, ktoré tvoria tzv. historický odpad, čiže obyvatelia ich majú doma v pivniciach, garážach alebo tvoria súčasť starých divokých skládok. Navyše, uvedená kapacita ráta aj s rozvojom automobilizmu na minimálne 5 rokov dopredu. Preto sme sústredili pozornosť na podporu zberu opotrebovaných autoplášťov. Prostriedkami zo sektora opotrebovaných pneumatík bol napríklad podporený projekt bezodplatného odoberania opotrebovaných pneumatík od miest a obcí v priebehu rokov 2014 - 2016 s následným zabezpečením ich zhodnotenia. V tomto roku sme tiež schválili projekt spoločnosti MIKONA zameraný na celoslovenský zber uvedenej odpadovej komodity.

Aké zmeny prináša v oblasti zberu a zhodnotenia opotrebovaných pneumatík nový zákon o odpadoch?

- Nový zákon o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2016 špecifikuje poslanie Recyklačného fondu a zároveň prináša jeho zánik a to už k 31.12. 2016. V súvislosti so zánikom určuje, že finančné prostriedky, ktoré zostali na účtoch jednot-

gumenej a textilnej drviny využívajú na podlahové krytiny pri budovaní detských ihrísk, športovísk, na výrobu dlažby... Ďalší menší spracovatelia na Slovensku využívajú gumovú drvinu pri výrobe retardérov, koľajových prechodov, na výrobu gumových kolies na malé vozíky a podobne. Spoločnosť DRON Industries využíva zasa pri zhodnocovaní opotrebovaných autoplášťov princíp pyrolýzy, či správnejšie povedané chemickej depolymerizácie. Výsledným produktom je vykurovací olej, koks a plyn. Chceme však zdôrazniť, že Recyklačný fond podporoval materiálové zhodnocovanie opotrebovaných autoplášťov. No tie predstavujú cennú komoditu aj na energetické zhodnocovanie – napríklad v cementárňach.

Na koľko percent sa teda dá zhodnotiť opotrebovaná pneumatika?

- Prakticky na 100%. Pri materiálovom zhodnotení sa ako druhotná surovina dajú použiť aj odseparované textílie pri výrobe rôznych výrobkov a kovové súčasti tvoria vlastne kovošrot.

Je na trhu záujem o výsledné produkty recyklácie?

- Záujem existuje, ale mohol by byť vyšší, keby štát - podobne ako vo viacerých krajinách sveta - podporil využívanie granulátu napr. pri výstavbe ciest, či pri budovaní protihlukových bariér. V súčasnosti totiž cenovo nie je použitie granulátu schopné konkurovať tradične používaným materiálom a negatívnu úlohu zohráva aj tzv. stavbárska lobby.

Sektor opotrebovaných pneumatík však zo svojich zdrojov podporil aj iné projekty, najmä projekty obcí. Koľko projektov obcí podporil, resp. v akej výške uvoľnil financie na podporu separácie v obciach?

- Na podporu intenzifikácie triedeného zberu v obciach prispieva sektor opotrebovaných pneumatík od vzniku Recyk-

lačného fondu. Ide o tzv. viackomoditné projekty, na ktorých participujú aj ďalšie sektory fondu. Ide o projekty jednotlivých samospráv alebo združení obcí a zamerané sú napríklad na nákup kontajnerov, zberovej a triediacej techniky, či na budovanie zberných dvorov.

Napríklad z účtu sektora opotrebovaných pneumatík bolo v roku 2014 vyplatených celkovo vyše 33,3 tis. eur, z toho 20,57 tis. eur na podporu triedeného zberu odpadov. V roku 2015 – tak ako je uvedené aj vo Výročnej správe RF - bolo celkovo vyplatených 442,6 tis. eur. Z toho viac ako 218 tis. eur na podporu triedeného zberu komunálnych odpadov, vrátane účasti sektora na vyplácaní nárokovateľného príspevku obciam. Sumou 13,8 tis. eur sa tiež sektor podieľal

livých sektorov, prejdú pod Environmentálny fond, rovnako ako aj projekty, ktoré boli schválené, ale ich realizácia bude pokračovať aj po zániku fondu. Zákon zavádza rozšírenú zodpovednosť výrobcov aj v komodite opotrebovaných pneumatík. To znamená, že výrobcovia a dovozcovia sa budú musieť postarať o odpad, ktorým sa stanú ich výrobky, keď „dožijú“. No vo výklade zákona je viacero nejasností a medzier. Napr. na základe § 16, písm. 2, a), zák. č. 79/2015 Z. z. o odpadoch „ten, kto vykonáva zber alebo výkup odpadu od fyzickej osoby, je okrem povinností podľa odseku 1 povinný zaradiť odpad odobratý od takejto osoby ako komunálny odpad; toto ustanovenie sa nevzťahuje na zber starých vozidiel a odpadových pneumatík.“ Takže sa síce ruší povinnosť zaradenia použitých pneumatík do komunálneho odpadu, no zároveň sa neruší možnosť odovzdania tohto odpadu fyzickou osobou. Uvedené ustanovenie ruší iba kozmeticky povinnosť nahlasovania odpadových pneumatík ako komunálneho odpadu, čo samo o sebe nerieši nadlimitné objemy výskytu použitých opotrebovaných pneumatík v rámci bežných činností fyzických osôb vznikajúcich na území miest a obcí, ktoré sú zakúpené v rámci cezhraničného alebo elektronického obchodovania, ktoré sa ako nadlimitné môžu vyskytnúť priamo v zberných nádobách komunálneho odpadu.

Podľa litery uvedeného zákona teda už občania nebudú môcť odovzdávať bezodplatne opotrebované pneumatiky na zberné dvory, ale do pneuservisov. No ak do pneuservisu, ktorý ich bude musieť povinne odoberať, dovezú plný nákladák pneu-

matík, kam ich jeho majiteľ uloží? Zoberie potom aj ostatným, keď nebude mať voľné priestory? Z tohto dôvodu sa obávame, že vzrastie množstvo pneumatík odhodnených niekde v prírode, čiže očakávame nárast čiernych skládok.

Hoci opotrebované pneumatiky nie sú zaradené medzi odpadové komodity, na ktoré sa vzťahuje (podľa príslušných európskych smerníc) rozšírená zodpovednosť výrobcov, podľa zákona o odpadoch sa rozšírená zodpovednosť teda v SR vzťahuje aj na túto odpadovú komoditu. Ako bude zber a zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík fungovať po zániku RF?

K termínu určeného zákonom už vzniklo na Slovensku niekoľko organizácií zodpovednosti výrobcov aj pre opotrebované pneumatiky. Tie budú zabezpečovať plnenie rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Čas ukáže, ako sa ich činnosť rozbehne a tiež sa zrejme až po avizovanej novele zákona zodpovie na viacero otáznikov, ktoré visia nad ich činnosťou. Napríklad ako bude zabezpečená kontrola, či spolupráca so Slovenskou inšpekciou životného prostredia (SIŽP). Veď ako som už spomínal, veľa pneumatík sa nakúpi prostredníctvom internetového obchodu, veľa sa dovezie zo zahraničia. Po skončení životnosti zostanú ako odpad na Slovensku, a bude sa treba oň postarať. Ale keďže väčšina z ich výrobcov nie je zaregistrovaná ako povinná osoba, kto bude znášať náklady na ich zhodnotenie? V tejto súvislosti chcem zdôrazniť, že Recyklačný fond bol cenovým garantom. Poplatky, ktoré doň výrobcovia a dovozcovia uhrádzali, boli stanovené na základe prepočtov odborníkov. Kto si trúfol,

mohol ich podliezť a keď preukázal, že si zabezpečil postaranie sa o odpad z jeho výrobkov, do fondu už poplatky neodvádzal. Aká bude priemerná výška poplatkov v novom systéme, je tiež otázne, rovnako otázne je, či sa tieto poplatky nebudú časom navyšovať.

Vy ste dlhé roky pracovali v spoločnosti Matador Púchov (v súčasnosti Continental Matador Rubber, s.r.o.) a v súčasnosti pôsobíte ako prezident Združenia podnikateľov regiónu Púchov. Práve Matador Púchov patrila k podnikateľským subjektom, ktoré si ako prvé v SR uvedomili zodpovednosť za svoje výrobky a preto boli iniciátormi vzniku Recyklačného fondu. Ten už o pár mesiacov zaniká. Ako Vy osobne hodnotíte pôsobenie Recyklačného fondu na Slovensku?

Recyklačný fond zohral veľmi pozitívnu úlohu v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia. Na tú dobu to bola geniálna myšlienka. Matador Púchov sa už v deväťdesiatych rokoch minulého storočia zaoberal životnosťou pneumatík, rozbehol nielen protektorovanie, ale skúmal aj ako sa dajú využiť, keď doslúžia. Konkrétne sa týmito otázkami zaoberalo špeciálne oddelenie v jeho výskumnom ústave. Inšpiráciou bol škandinávsky model a spracovateľom sa mali sčasti hradiť len prevádzkové náklady na recykláciu. Hoci sa napokon myšlienka na založenie fondu modifikovala, lebo na Slovensku bol nedostatok spracovateľských kapacít a triedený zber prakticky neexistoval, v každom prípade hodnotím postoj tých, ktorí stáli pri zrode Recyklačného fondu, ako prezieravý a nadčasový.

(rab)

Význam osvety a environmentálnej výchovy nepodceňujú

Na nákup kontajnerov prispel obci Ladce aj Recyklačný fond

„Prvé pokusy o separovanie komunálneho odpadu začali v našej obci už pred desiatimi rokmi. Vlni sa nám podarilo vyseparovať 107,21 ton odpadu,“ povedal nám Ing. Jaroslav Koyš, starosta obce Ladce, ktorá sa nachádza na Považí v Trenčianskom kraji. Ďalej dodal, že v roku 2015 tvoril zmesový komunálny odpad 585 ton a jeho odvoz zabezpečuje spoločnosť Marius Pedersen. Keďže do 1.7.2016 mohli zberať na zbernom dvore použité pneumatiky, tie následne odovzdávali do blízkej cementárne, kde sa energeticky zhodnocovali.

Majú vlastný zberný dvor

„Kým sme nezískali z Recyklačného fondu podporu na nákup nádob na triedený odpad, prebiehalo u nás triedenie iba vrecovým systémom. Momentálne pokračujeme vrecovým systémom pri rodinných domoch a pri bytových domoch máme umiestnené 1100 l nádoby na triedený odpad. Občania obce, pod ktorú patria aj Horné Ladce a Tunežice, však môžu využívať aj zberný dvor,“ povedal starosta obce. Z jeho vysvetlenia tiež vyplynulo, že

separujú aj kovy. Taktiež do kontajnerov a pri rodinných domoch podľa zberového kalendára. Vytriedený odpad smeruje na ich zberný dvor. „Niektoré zložky vytriedeného odpadu ukladáme na zbernom dvore, odkiaľ ich potom odvážajú ďalší spracovatelia odpadu napr. elektroodpadu, nebezpečného odpadu, papiera... Iné zložky ako napr. kovy sa ihneď po zbere odvážajú spracovateľom konkrétneho druhu odpadu,“ dodal starosta. Pokiaľ ide o projekt na nákup zberných nádob, ktorý podporil Recyklačný fond, tak získali ná-

doby na plasty, sklo, kovy a viacvrstvé kombinované materiály (VKM). Výška dotácie predstavovala sumu takmer 26 tisíc eur. „Občania separujú odpad veľmi dobre, takže plnenie nábehových kriviek zberu triedeného odpadu nie je problém. Problémy nemáme so žiadnym konkrétnym druhom vytriedeného odpadu. Ani pri zbere, ani zhodnocovaní,“ vysvetlil starosta

Občania z rodinných domov kompostujú sami

Do konca minulého roku nespolupracovali v Ladcoch pri triedení komunálneho odpadu so žiadnou oprávnenou organizáciou. Vzhľadom na skutočnosť, že podľa nového zákona o odpadoch budú musieť mať v tomto roku obce uzatvorené zmluvy s niektorou z organizácií zodpovednosti výrobcov, tak podpísali zmluvu so spoločnosťou Envipak. Literu zákona rešpektujú, aj pokiaľ ide o biologicky rozložiteľný odpad. Ten môžu nosiť občania do veľkoobjemového kontajnera, ktorý majú na zbernom dvore. Ďalej sa používa do kompostu. Mnohí občania v rodinných domoch však majú vlastné kompostéry a kompostujú doma. Na otázku akým spôsobom sa im darí pre myšlienku separácie získavať obyvateľov, nám J. Koyš odpovedal: „Naši obyvatelia si uvedomujú potrebu separácie odpadu z dôvodu zlepšenia životného prostredia, čistejšieho a zdravšieho života. Na zníženie poplatku za odpad to zatiaľ nemá vplyv, avšak veríme, že v budúcnosti, keď bude množstvo vytriedeného odpadu vyššie, budeme môcť znížiť aj ceny za vývoz komunálneho odpadu. V obci kladú dôraz aj na environmentálnu výchovu. „Máme vytvorenú komisiu pre životné prostredie, ktorá usporadúva stretnutia s dobrovoľníkmi, robí osvetu formou letákov o správnom triedení. Deti základnej školy v obci motivuje k separovaniu rôznymi súťažami a organizujú sa aj stretnutia s Priateľmi Zeme,“ zdôraznil J. Koyš.

(rab)

V triedení odpadu je vzorom aj samotný obecný úrad. Nádoby na separovaný zber sú hneď vo vstupnej hale úradu.

Kjóto 京都市

- ozajstná japonská perla

Skvosty jedinečnej záhradnej architektúry sú skutočnou pastvou pre oči

Pamiatky v bývalom hlavnom meste ostrovného cisárstva a jeho okolí sa dostali do zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO v roku 1993. Mesto, ktoré sa pôvodne volalo Heian-kjó, bolo založené v roku 794 a hlavným mestom Japonska zotrvalo viac ako 1000 rokov. Budovy zapísané v zozname reprezentujú vývoj architektúry v priebehu storočí v Kjóte, Udži a Ócu. Do zoznamu UNESCO sa dostalo 16 religióznych pamiatok a jeden hrad. Chrámy a svätyne sú dôležité pre chápanie formovania budhizmu a šintoizmu v ostrovej ríši. V meste, ktoré má viac ako 1,5 milióna obyvateľov, je v súčasnosti vyše 1500 budhistických chrámov a 200 šintoistických svätýň. Kjóto je tiež mestom, v ktorom je najlepšie možné sledovať vývoj obdivovanej jedinečnej japonskej záhradnej architektúry. Mesto založené podľa čínskych vzorov v údolí, ktorým pretekajú rieky Kamo a Kacura, malo pôvodne pôdorys 4, 5 x 5, 1 kilometra.

Medzi najvýznamnejšie budhistické chrámy v meste patrí Kinkaku-dži. Pôvodne to bola rezidencia šóguna Ašikagu Jošimicu, ktorú po jeho smrti prerobil Jošimicov syn na základe otcovho prania na zen-budhistický chrám. V areáli je najobdivovanejšou stavbou Zlatý pavilón - celý pozlátený lístkovým zlatom. V súčasnosti návštevníci obdivujú už len jeho dokonalú kópiu zhotovenú v roku 1955. Pôvodný pavilón totiž zapálil mladý mních a ten zhorel do tla v júli 1950.

Najvýznamnejšou svetskou pamiatkou v meste je hrad Nidžo-džo, ktorý dal postaviť na začiatku 17. storočia šógun Iejasu Tokugawa. Je nádherne vyzdobený rezbárskym a maliarskymi dielami. V areáli hradu sa nachádza aj prekrásna japonská záhrada.

Ďalším známym zen-budhistickým chrámom je Rjóan-dži, preslávený kameninou záhradou z 15. storočia. V záhrade sa nachádza päť skupín po piatich kameňoch. Tento typ typicky japonských záhrad sa nazýva karesansui.

O význame kláštora Kiyomizu-dera svedčí aj 4,5 milióna návštevníkov, ktorí ho ročne navštevujú. Len 10 % z nich sú návštevníci zo zahraničia. Na jar je vyzdobený 1500 rozkvitnutými sakurami a na jeseň zase červenými listami tisícky javorov. Bol založený pri prameni posvätnéj liečivej vody, z ktorého sa návštevníci môžu aj dnes napiť a uctievať sa v ňom bohyňa milosrdenstva Kannon. Väčšina súčasných stavieb pochádza z roku 1633.

Mesto je nádherne zachované nielen preto, že obyvatelia sa o významné, prevažne drevené stavby, príkladne starajú a chránia ich, ale aj pretože bolo ušetrené pred bombardovaním v II. svetovej vojne.

Spoznávanie jednotlivých pamiatok zo zoznamu UNESCO je veľmi jednoduché a príjemné. Spojenie mestskej dopravy v meste sú presné a k orientácii pomáhajú všadeprítomné mapy a ochotní vodiči. Z kláštorov a záhrad priam vyžaruje pokoj a pohoda. V mnohých z nich sa dá osviežiť pravým našľahaným zeleným čajom, ktorý v pravej „kjótskej“ kvalite nevedia pripraviť snáď nikde na svete.

Juraj Pavlovič

Autor fotografií J. Pavlovič

V záhrade chrámu Rjoan-dži

Hrad Nidžo-džo, vstupná brána.

Ginkaku-dži

Záhrada hradu Nidžo-džo

Zákon o odpadoch

Komentár

Božena Gašparíková
a kolektív

Cena s **30 %** zľavou:
30,80 €

Objednávky: Mgr. Eva Debnárová • tel.: +421 905 404 742 • e-mail: debnarova@eurokodex.sk

Zákon nestačí čítať,
ale treba porozumieť
jeho obsahu...

PP[®]
Poradca
podnikateľa

... teraz už rozumiem

**Nadštandardná
kvalita
s tradíciou**

www.pcla.sk

Považská cementáreň, a.s., Ul. J. Kráľa, 018 63 Ladce, Slovenská republika